

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 1. V Celovcu 15. januarja 1883. XXXII. tečaj.

Pridiga za I. predpepelnično nedeljo

(Od nevoščljivosti.)

„In ko so plačilo prejemale, so godernjali nad hišnim gospodarjem.“
(Mat. 20, 11.)

Vvod.

Kako dobrotljiv, kako usmiljen je bil pač gospodar, od katerega pripoveduje današnje sv. evangelje! Imel je velik vinograd in veliko delavcev je bil najel; zvečer pa, ko so nehali delati, je vsakemu plačal, kakor se je bil z njimi pogodil. Nekateri so celo malo delali, komaj eno uro, pa so vendar toliko plačila prejeli, kakor bi bili celi dan delali. — Gerdo pa je bilo od njihovih tovaršev, da so zavoljo tega godernjali in jim nevoščljivi bili. Kakošna je to pravica, so rekli, mi smo celi dan delali in smo veliko žeje in vročine prestali, ti pa so komaj eno uro v večernem hladu delali, in vendar si jim ravno toliko plačal, kakor nam, in nisi nobenega razločka naredil? Gospodar jih je lepo in prijazno posvaril, rekoč: Prijatelji moji! jes sem vam dal, kakor smo se pogodili in kolikor ste sami zahtevali, tedaj vam nisem nobene krivice storil, če pa hočem dober biti, kdo zamore braniti? če hočem tudi tem toliko dati, kakor vam, kaj vam to mar? Zakaj se vaša serca togotijo, ker sem bližnjemu milost in dobro skazal?

Ljubi moji! tudi med nami ne manjka takih, ki ne morejo videti bližnjega, ko se mu dobro godi, ampak le takrat so veseli, kedar se mu slabo godi ter nadloge in nesreče črez-nj pridejo. Ne-

voščljivost jim iz obraza gleda, kedar hodijo, in radi bi videli, da bi le oni vse imeli, drug pa nobeden nič, da bi le njim vse po sreči šlo, drugemu pa ne. Taki ljudje nimajo kersčānske ljubezni in vrata nebeška se jim ne bodo odperla, ker le nevoščljivost jih skupaj derži, bo jih pa tudi v pekel potegnila.

Svariti, prepričati in poučiti vas, kako gerd in velik greh je nevoščljivost sem danes namenjen.

Poprej pa še vas prosim za navadno pazljivo poslušanje!

Razlaga.

Nevoščlivera človeka imenujemo tistega, kateremu težko dene, če drugemu vse po sreči gre, in kateri vsakega gerdo gleda, kateri v veselji živi in ima dobre dneve. Tako postavim vidimo dosti kmetov, kateri svojega soseda samo zato ne morejo z dobrim česom pogledati, ker on v svojem vinogradu in na svojih njivah veliko pridela, oni pa le malo, ker ima on pri svoji živini in pri svojem gospodarstvu srečo, oni pa skoro nobene; zato mu ne morejo dobri biti, hudo mu želijo in nevolja na njihovem sercu gloda, kakor červ na korenini. Vidimo ženske, katere so zato nevoščljive, ker so druge bolj zalega života in imajo lepšo obleko, kakor one, zato jim nesrečo želijo in vedno jezo do njih deržijo. Vidimo posle, hlapee in dekle, ki drug drugega ne morejo terpeti, samo zato, ker ima gospodar enega rajši, kakor drugega, ker enemu delo bolj od rok gre, kakor drugemu, in zavoljo tega se sovražijo in nobene ljubezni eden do drugega nimajo.

Ta greh je tako neučen, pravijo učniki, da nobeden drug ne tako, zakaj vsak grešnik najde izgovor, nevoščliver pa nima nobenega. Nečistnik streže svojemu hudemu poželenju in v svojem živinskem veselju dopadenje najde, tat in goljuf imata dobiček iz krivice ter si premoženje pomnožita, pijanca veseli, če mu vino gladko skoz gerlo teče in mu žejo gasi; nevoščliver pa nima drugega dobička od svojega greha, kakor da ga nejevolja grize, da sam sebi in svojemu zdravju škoduje in si zgodnjo in nesrečno smert na glavo nakoplje. — Najbolj žalostno pa je to, da se ta greh večji del le med takimi nahaja, ki bi se morali najbolj ljubiti in največjo prijaznost med seboj imeti, postavim med sosedi, brati in sestrami, med hlapei in deklami.

Kdo je bil vzrok, da je bila zemlja prvokrat s človeško kervjo oblita, kdo je nedolžnega Abelja na tla pobil in umoril? Kdo drugi, kakor njegov lastni brat, hudobni Kajn, kateremu je nevoščljivost seree skoz in skoz prejedla? — Kdo je mladega Jožefa očetu odvzel? Kdo ga ptujim kupcem kakor živino za denar prodal? Kdo drug, kakor njegovi lastni brati, ki ga niso mogli več videti, ker so ga oče rajši imeli, kakor nje. — Ravno tako je tudi med nami; bratje so drug drugemu nevoščljivi in lastne sestre druga drugi nič do-

brega ne privošči; če kateri rokodellec zna lepše delati in ima več opraviti, ročno ga njegovi tovarši gerdo gledajo in mu nič dobrega ne želijo, še celo berači se med seboj sovražijo in v vedni nevoščljivosti živijo, če vidijo, da kateri nekoliko več kose kruha dobi, kakor drugi.

Ali vse to bi se še prestalo, ko le nič hujšega ne bi iz tega greha prišlo. Koliko laži, koliko opravljanja se stori črez bližnjega, in sicer iz same nevoščljivosti. Jezus je vendar sveto živel, da mu nobeden ni mogel takega greha očitati, pa farizeji ga le niso mogli živega videti in so rekli, da ljudi zapeljuje, da je s hudičem v zvezi, da se zoper gosposko punta, in so iz same nevoščljivosti, ker so videli, da se vse za-nj poteguje, za nje pa nihče več ne mara. Glejte! so rekli, kako jih je premotil; vse ljudstvo za njim leti, nas pa nobeden noče več poslušati.“ Ravno taka je tudi med nami. Če katerega ljudje radi imajo in hvalijo, najde se ročno dosti nevoščljivcev, ki nad njim svoj jezik brusijo, črez-nj lažejo in prej ne jenjajo, dokler ga ob poštenje in dobro ime ne spravijo. Če se kateri ženi ali če se katera moži, kaj vendar vse ljudje črez te imajo povedati; vse privlečejo na dan, kar so kedaj slišali in najmanjšo smet poberejo in po hišah kazati nosijo, večjidel samo zato, ker jim sreče ne privoščijo, ker jih serce boli, da bi kdo drug ložej živel, kakor oni. — In koliko sovraštva se naredi, koliko goljufije in krivice se stori, spet iz same nevoščljivosti! „Skoz hudičevo nevoščljivost, pravi sv. pismo, je smert na svet prišla, in kateri so na njegovi strani in zavidajo, njega posnemajo.“ Sv. škof Janez Krizostom pa pravi, da je nevoščljivec bolj hudoben, kakor sam peklenšček, zakaj hudiču ni nihče zapovedal, da mora človeka ljubiti, nam pa je Bog prvo zapoved dal in rekel: „Ljubi Gospoda, svojega Boga, črez vse, svojega bližnjega pa, kakor sam sebe.“

Iz tega lahko spoznate, da je nevoščljivost gerd in ostuden greh, da ga Bog zlo kaznuje in mati katoliška cerkev po vsej pravici med sedem naglavnih grehov šteje. Večjidel tudi nevoščljivec sam v tisto jamo pade, katero je svojemu bližnjemu kopal in se sam v tiste zanke vjame, katere je bil drugim nastavil. Sv. pismo nam pripoveduje od hudobnega Amana, ki je v svojem vertu naredil vislice, petdeset komolcev visoke, iz tega namena, da bi bil nedolžnega Mardoheja na nje obesil; ali še tisti dan se je svojemu kralju zameril in kralj ga je dal na ravno tiste vislice obesiti. — V cerkveni zgodovini beremo o dveh puščavnikih, ki sta dolgo let v majhni kočici skupaj prebivala, in v lepem miru med seboj živela. S časoma pa je začela enega nevoščljivost vjedati, in zdelo se mu je, da njegov tovariš bolj goreče moli in da ljudje do unega več zaupanja imajo, kakor do njega, zato mu je začel nagajati, kjer mu je mogel, in ni prej nehal, dokler ni tovariš od njega odšel. Potem še le je bil vesel in je mislil, da bo zdaj on vse pri ljudeh veljal in da k njegovi sreči nič več ne manjka. Pa kmalu potem

je nastal velik potres, pri katerem je njegova kočica skupaj padla in tudi njega pogreznila. Njegov tovariš to zvedeti, je nazaj prišel in je milo jokal nad njim in njegovo nesrečo, da ga je Bog v nevoščljivosti iz tega sveta poklical.

Zatorej ljubi moji! varujte se tega greha, in bežite pred njim, kolikor vam je mogoče, zakaj nevoščljivec se težko spozna in ozdravi. „Ne bodimo prazne časti željni, pravi sv. Pavelj, da bi drug drugega žalili in drug drugemu nevoščljivi bili, ampak veselimo se z veselimi in jokajmo z jokajočimi.“ Če vidite, da ima vaš vaš sosed večje premoženje in več blaga, kakor vi, nikar ga zato s hudim očesom ne glejte; komur je več dano, od tega bo tudi več terjano, in kdor je deset talentov prejel, govori Kristus, bo tudi veliko večji račun dajal, kakor tisti, ki je le dva talenta prejel. In če se vašemu bližnjemu slabo godi, če ga nadloge in reve stiskajo, nikar se črez to ne veselite, ampak žalujte z njim; če ne, bo se pravični Bog za-nj potegnil ter tudi vam žalost in britkost poslal, še hujšo, kakor vašemu sosedu: „Prava ljubezen, pravi sv. Pavelj, prava kerščanska ljubezen ni nevoščljiva, ni časti lakomna, ne misli hudega, se ne veseli krivice, veseli pa se resnice.“ Kdor ima tako ljubezen, temu se ni treba bati, da bi v nevoščljivost padel, in božja roka ga bo podpirala na vseh njegovih potih, če so še tako stermin in polzki. Ljubimo se tedaj, bratje in sestre v Kristusu, s tako ljubeznijo, s kakošno je Kristus nas ljubil; zakaj kdor ne ljubi, pravi sv. Janez, in ima nevoščljivosti polno serce, ostane v smrti in bo pogubljen; kdor pa ljubi in po božjem dopadenju hrepeni bode živel vekomaj. Amen.

Pridiga za II. predpepelnično nedeljo.

(Od poslušanja božje besede.)

„In nekaj semena je padlo v dobro zemljo, in je zrastlo in stoterin sad storilo.“
(Luk. 8, 8.)

V v o d.

Seme, o katerem smo v današnjem evangelju brali, pomeni božjo besedo, zemlja pa pomeni naša serca; kakor seme, če v dobro zemljo pade, veliko sadu prinese, tako tudi božja beseda, če najde pripravno serce, veliko lepega, veliko prijetnega sadu stori. Božja beseda je namreč rodila toliko svetih mučencev, ki so se za Jezusa pustili strašno mučiti in naposled umoriti; toliko sv. pričeavcev,

ki so se rajši dali pretepati, po ječah metati in ob premoženje pripraviti, kakor da bi bili Jezusove nauke zapustili; ona je rodila toliko sv. devic, ki so rajši zgubile življenje, kakor žlahtni venec svoje čistosti; toliko sv. puščavnikov, ki so svet zapustili, se na samotne puste kraje podali in daleč od ljudi s strahom in trepetom za svoje zveličanje skerbili.

Od kod pa tedaj pride, ljubi moji! da božja beseda v naših časih nobene rodovitnosti nima in brez sadu ostane? To pač sami lahko vidite, če imate le zdrave oči, saj vidite, da jih je dosti, ki celo leto nikoli ali le silno redko k prididi in h kerščanskemu nauku pridejo, in nobene vesti nimajo, če v nedeljo samo tiho mešo vjamejo. Toda s temi tako tukaj ne morem govoriti, jes jih tudi ne štejem med kristjane in vem, da se na žalostnem potu pogubljenja znajdejo. Dosti pa jih je tudi, ki le neradi, le prisiljeni ali iz slabih namenov semkaj pridejo; taki niso nič boljši, kakor prvi, in so ravno take kazni vredni. Z vami pa, preljubi poslušalci, ki božjo besedo radi poslušate, in iz dobrega namena v cerkev pridete, z vami se hočem nekaj pomeniti. Pa vam moram žalostno resnico povedati, da vas bo, kakor sv. evangelje govori, le četerti del zveličan: zakaj eden del sicer božjo besedo posluša, pa je ne stori; drugi bi radi Bogu služili, ko le ne bi bilo treba goljufije in krivice, pijančevanja in mesenega veselja zapustiti; tretjim sicer dopade, kar v pridigi slišijo in si tudi naprej vzamejo, se poboljšati, ali slabih tovaršev in hudih priložnosti se nočejo ogibati ter v skušnjavah spet padejo.

Premislimo torej danes, kako moramo božjo besedo poslušati, ktera se nam v pridigah in kerščanskem nauku razlaga, ako hočemo kaj dobička doseči.

Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša.

Razlaga.

Mi, ki vam tukaj na prižnici božjo besedo razlagamo, nismo po nauku sv. Pavla drugo, kakor bobneča ruda, in naše besede vam ne pridejo dalje, nego do ušes; ali pri nas je drug bolj imeniten pridigar, katerega ne vidite, namreč tolažnik sv. Duh, ki z eno roko viža jezik pridigarjev, z drugo pa mehči in nagiba serce poslušalcev. Če ta nebeški pridigar ne vtisne besed, katere mi govorimo, v vaše serce, tedaj zastonj govorimo, zastonj učimo, in najlepše pridige, najstrašnejše resnice se vašega serca ne primejo, če vas Bog prej ne omehči in s svojo gnado ne razsvetli. „Mi sicer opominjamo, pravi sv. Avguštin, in svoj glas povzdigujemo, ali če v vaših sercih nobenega ni, da bi vas učil, vsi naši nauki nič ne izdajo, nič ne pomagajo.“

K temu učeniku tedaj, ki ima v nebesih svojo prižnico, k temu se morate vselej pred pridigo obrniti in njega za milost in

pomoč prositi; moliti morate, da bi zamogli tiste nauke, ki so vam najbolj potrebni, v vednem spominu ohraniti in po njih svoje življenje ravnati, moliti pa morate tudi za nas, ki vam božjo besedo oznanujemo, da bi nam Bog dal nebeško modrost, sveto gorečnost in tisto serčnost, ki ne gleda na človeško hvalo, ampak slehernemu golo resnico pove, naj bo kakoršnega koli stanu.

Zdaj pa se oglasite, koliko vas je, da bi se s tako skerbjo na božjo besedo pripravljali? Po potu v cerkev se večidel kaj nemunega ali celo pregrešnega pogovarjate in kedar k cerkvi pridete, zunaj postopate do zadnjega trenutka, in tako stopite sem v hišo božjo pred obličje živega Boga, pred katerim angelji trepečejo, brez vse priprave, skoro kakor bi bili v hlev prišli. Zdaj pride eden, zdaj drugi, da med celo pridigo ni pokoja, ne miru, in kdor celo pridigo zamudi, se za najbolj modrega derži. S kratka rečem, da ne vem, ali je kje v tem obziru toliko nereda, kakor tukaj pri vas, zato pa se tudi ni čuditi, da vam Bog nobenih gnad ne da, da vas nobena beseda ne poboljša in da vas sloveči učenci niso mogli spametovati. Za te, ki tako neradi in neredno pridejo k pridigam, bi bilo bolje, ko bi popolnoma doma ostali, ker bolje bi bilo za nje pri sodbi in manjšo kazen bi prejeli.

Ali da nazaj k svojemu predmetu pridem, moram božjo besedo tudi zvesto, z vso skerbjo in brez raztresenja poslušati, tudi takrat, kedar se vam že davno znane resnice razlagajo. — Origenes, silno brumen in učen mož, katerega so ljudje od vseh krajev poslušat hodili, je enkrat svojo pridigo tako začel: „Velika množica ljudstva se pred menoj znajde in okrog mene drenja; nekaterim božja beseda v serce sega, veliko pa jih tudi je, pri katerih na terdo skalo pada. In kateri so tisti? Ti so tisti, pravi, kateri imajo svoja serca med pridigo doma ter tukaj na svoje gospodarstvo, na goljufijo ali na razuzdanost mislijo.“ — Tako bi tudi jes vas lahko nagovoril. Nekateri med vami, ki me poslušate, so brumne, dobre duše, lačni in žejni naukov, in ti bodo nasiteni; veliko pa jih tudi je, ki le semtertje kakošno besedo slišijo, od vsega pa nič ne vedó; ki se pogovarjajo in posmehujejo in okoli sebe ozirajo in svoje nesramne oči pasejo; ki samo zato sem pridejo, da se zamorejo pokazati ali celo zato, da se s svojim zapeljivcem snidejo — kako bodo taki vedeli, o čem se je pridigovalo? Kako bodo oni živeli, po naukih, katere je pridigar v Jezusovem imenu oznanoval? Ali ne bi bilo za nje boljše, da bi mesto da so pri pridigi, doma spali? — Toda vedite, da Jezus ne bo zmiraj molčal, ne bo zmiraj prizanašal, ampak prišel bo čas, ko bote s solznimi očmi za milost prosili, ko bote na nebeška vrata terkali in vpili: Gospod; gospod! odpri nam! saj smo v tvojem imenu kerščeni; pa zastonj; on vam bo rekel: „Poberite se, ker resnično vam povem, jes vas ne poznam; vi mojih namestnikov, pridigarjev, niste hoteli poslušati, zdaj pa tudi jes vas nočem poslušati.“

Nikar se ne izgovarjajte, da vam pridigar ne pridiguje všeč in da ga zato ne morete poslušati; zakaj res je sicer, da se nekateri pridigar ložej posluša, kakor drugi, da se besede nekaterega pridigarja človeka bolj primejo in mu globlje v serce segajo, kakor drugega; pa tudi to je res, da pri vsaki pridigi vsak pridigar toliko pove, da bi vsi ljudje zveličani bili, ko bi po tem živeli, in tudi to je gola resnica, da so taki čudni kristjani, katerim skoro noben pridigar ni všeč. Eden jim govori pretiho, da ga bojda ne morejo zastopiti, drugi pa tako glasno, da jim je oglušiti; ta jim je prehitro, un prepočasen; eden je tako oster, da njegovih naukov ne more nobeden spolnovati, drugi tako mehke, da hoče vse v nebesa spraviti in spet drugi zmiraj eno pravi. In jes mislim, ko bi aposteljni začeli učiti, ko bi preroki starega testamenta vstali in začeli pridigovati, takim spačenim časom ne bi mogli vstreči. Zato pa vi vsakega pridigarja poslušajte, kateri vam besedo božjo oznanuje, zakaj božji besedi gre čast zavoljo Boga, ne zavoljo človeka.

In tega, kar pri pridigi slišite, ne smete precej pozabiti, ampak v sercu morate ohraniti, premišljevali in zlasti ob času skušnjave pred očmi imeti, zakaj brez premišljevanja božja beseda nobenega sadu ne obrodi. — Preroka Ecehijela je Bog enkrat tako nagovoril: Tebe hodijo ljudje zlo poslušat in eden drugega vabijo: pojdemo in poslušajmo, kaj bo nam danes povedal. V celih trumah pridejo, se vsedejo in tebe poslušajo, ali oni te le poslušajo, kakor kakšnega peveca, tvojih naukov pa nočejo spolnovati. — Ravno tako se tudi pri nas godi. Marsikateremu se med pridigo serce vname in sklene se poboljšati, pa pri prvi priložnosti pozabi svojo obljubo in spet greši. Marsikatero dekle v hudi priložnosti pozabi Boga in njegove zapovedi, in še le potlej se ga spomni in mu veruje, kedar je že vsej fari v pohujšanje in zmoto.

Vi se ne smete zanašati na izgovor, s katerim se nekateri izgovarjajo: „Saj tudi pridigarji tako ne živé, kakor učé.“ Ta izgovor vam, ljubi moji! ne bo nič pomagal. Prav in dobro bi bilo sicer, ko bi vsi pridigarji tako živeli, kakor je Jezus učil in kakor sami učijo, ali ker so tudi pridigarji ljudje od grešnega Adama rojeni, se lahko zgodi, da je kateri med njimi, ki ne živi po volji božji, kakor je bil tudi med Jezusovimi aposteljni hudobni Judež Iskarijot.

Pa ljubi moji! ko bi vam Bog — oh, prosite ga, da se ne bi nikoli tako zgodilo — ko bi vam on v svoji pravični jezi takega pridigarja poslal, kateri lepo uči in gerdo živi, ali mar menite, da bote se mogli s tem kaj izgovarjati, da tudi vaš pridigar ni tako živel, kakor je učil? Vaši pridigarji in vi bote sojeni po sv. naukih, kateri so v sv. evangelju zapisani, torej se vi ne bi smeli po njihovem slabem zgledu ravnati, ampak njegove božje nauke bi morali spolnovati. Zatorej tudi vam velja, kar je Jezus ljudem od fa-

rizejev rekel: „Na Mojzesovem stolu sedijo pismarji in farizeji; vse, karkoli vam rekó, držite, po njih delih pa nikar ne delajte.“

Preljubi kristjani! ne pustite se zapeljati od tistih posvetnežev, ki pridige in kerščanske nauke zaničujejo, temuč tako se ravnajte, kakor sem vam danes ob kratkem povedal. Pred pridigo prosite vselej sv. Duha za razsvitljenje, med pridigo svesto poslušajte, in po pridigi prejete nauke še doma premišljuje, potem bo božja beseda tudi pri vas stoterni sad prinesla. Božja beseda naj vam bo znamenje, na katerem bote vselej spoznali, ali se znajdete na potu zveličanja ali na potu pogubljenja. Če kdo božjo besedo rad in željno posluša, je to znamenje, da je dober človek in da bo zveličan, in če je še tudi hudoben, bo se kmalu poboljšal; če pa kdo le nerad in mlačno božjo besedo posluša, je to znamenje, da je hudoben, da bo pogubljen, in čeravno je še pravičen, bode se kmalu pregrešil, zakaj kar je zemlja brez solnca, to je človek brez božje besede.

Zatorej zlasti tebe, grešni človek! opominjam in prosim z besedami sv. Avgušтина: „Poslušaj rad in z lačnim srcem božjo besedo in spreobernil se boš. Ko bi bil tudi merzel, ko sneg, zmerznjen kot led, terd kakor kamen, nikar ne obupaj. Božja beseda bo ogrela, kar je ozeblo, stajala, kar je zmerznjenega, omehčila, kar je terdega. Duh Gospodov bo pihal, in spokorne solze bodo se ti iz oči vderle.“ Amen.

Pridiga za Svečnico.

(Marija naš zgled, da Boga kot začetnika vsega dobrega hvaležno spoznavamo; gov. M. T.)

„Prinesli so Jezusa v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda.“

(Luk. 2, 22.)

V v o d.

Naj premišlujemo sv. evangelje današnjega praznika od ktere strani si bodi, povsod nahajamo polno najlepših nauk, polno posnemanja vrednih zgledov. Da se je prečista devica Marija postavi očiščevanja podvergla, da je bilo dete Jezus postavljeno pred Gospoda, ali neizrekljivo veselje pobožnega starčka Simeona pri pogledu na Zveličarja, — ta poglobitni zapopadek sv. evangelja nam daje prilik zadosti za najlepše, in najpodučljivejše premišljevanja, Marija, ki se je postavi očiščevanja prostovoljno podvergla, dasiravno kot mati božja pod to postavo ni spadala, nam s tem priporoča najnatančnejše zvestobe v spolnovanji božjih zapoved Dete

Jezus, ki se že v prvih otročjih letih svojemu nebeškemu Očetu daruje in posvečuje, nas uči dolžnost, da naj še mi precej z mladih nog Bogu služimo. Simeon, pobožni starček, čigar serce od veselja v persih poskakuje, ko Zveličarja sveta ugleda in v svoje naročje vzame, nam je podoba tistega čistega veselja, ki ga pravični na večer svojega življenja, sklenjen s svojim Zveličarjem, okuša. Toraj, v resnici, kakor sem rekel, obširno, ja preobširno je polje, ktero bi zamogli z enim samim premišljevanjem zadosti prezreti. Zato hočemo danes samo pri Marijnem zgledu ostati. Nad njo namreč vidimo, da postava, ki je spolnuje, je postava hvaležnosti, ktero je Bog dal po Mojzesu, rekoč: „Posveti mi slehernega prvorojenega, ki odpre materno telo med Izraeljevimi otroci.“ (II. Mojz. 13, 2.) Poleg te postave stopi toraj danes Marija k znojžu Gospodovega oltarja, in položi svojega sina v roke duhovnov, kakor bi hotela reči: Poglej, o Gospod, tebi gre zahvala, da sem mati tega nebeškega deteta, in naj ti pokažem, da te začetnika te svoje brezimne sreče spoznavam, ti ravno tistega edinorojenega prinesem v hvalni dar, ktereга sem prejela iz tvojih rok!

Učimo se iz tega Marijinega zgleda še mi, da vsa sreča, ves blagoslov nam prihaja od zgoraj, od Očeta luči. In to moramo spoznati

1. v svojem sercu,
2. to kazati v svojih delih.

Marija, uči nas danes vse mogoče natančnosti in zvestobe v spolnovanji Gospodovih zapoved! Začnem v tvojem imenu.

Razlaga.

1. Perva dolžnost, ki nam jo hvaležnost za prejete dobrote naklada, je ta, da se vsaj učimo spoznati tisto roko, od ktere nam darovi prihajajo. Zato je Bog, kolikorkrat je Izraeljevim otrokom kakošno posebno milost skazal, svojim prerokom velel, da so jih morali začetnika te milosti opomniti, česar so tudi preroki storili, rekoč: „Vedite, da vam je Gospod to storil;“ (Ps. 117, 23.) Njegova močna roka je, ki vas je sedaj pred sovražniki varovala! njegova roka je, ki vam je zakove sužnosti z nog odbila; njegovo oko je, ki je za vas in nad vami čulo, in pripomočkov v vaše odrešenje iznašlo.

Ja, Bog še s tem ni bil zadovoljen, temuč zahteval je od njih celo vednega neizbrisljivega spoznanja. Skoraj zavoljo vsake posebne jim skazane dobrote je za tega del kak leten spomin in praznik postavil. Tako, berž ko so vsako leto zemeljske pridelke popravili, so se morali sniti pred oltarjem in mu pervencev teh pridelkov darovati, v očitno in slovesno spoznanje, da vse sadeže in pridelke imajo za dar njegovih rok. V Egiptu, ko je angelj morije vse prvorojence v eni noči pomoril, je bilo med njimi vsem Izraeljevim

otrokom prizanešeno. Na to pa jim je velel, da naj vsako leto velikonočno jagnje jedo, in če jih bodo kdaj njih otroci prašali, kakošna bogoslužnost je to in zakaj je bila vpeljana, naj jim reko: To je hvalni dar, ki naj vas spominja, da je vaše življenje dar tistega Boga, ki je pervorojene sinove Egipta pomoril, vašim očetom pa med toliko merličji življenje rešil. Ravno to ljudstvo je pod Jozuevim vodstvom šlo po sredi skozi reko Jordan iz puščave v obljubljeni deželo. V vodni spomin tega pa je moral Jozue dvanajst kamenov iz žleba Jordanske reke vzeti in jih na meji Kanaanske dežele postaviti. Potem pa reče ljudstvu: Ako vas bodo kdaj vaši nasledniki prašali, kaj da te kamena pomenjajo, recite jim: Izraelj je šel skozi Jordan s suhimi nogami; ali Gospodova roka je bila, ki je vode razdelila in kakor zidovje ob obeh straneh postavila.

Že iz tega se lahko vidi, kako zelo da je Bog od ljudi zmiraj zahteval spoznanja, da je on njih dobitnik, kakor bi se bil bal, da bo sčasoma ljudstvo pozabilo, kdo da je njih in njihovih očetov tolikanj radodarni Gospod. Za tega voljo je veleval postavljati spomine, zato je vpeljeval letne praznike. Hotel je celo, da naj bo že mladosti oznanjeno, ktera je tista roka, ki je njim in njih očetom toliko dobrot delila. Perva dolžnost toraj, ki nam jo hvaležnost naklada, je ta, da iz prepričanja spoznavamo: Pervi izvir vseh dobrot je Bog sam.

To spoznanje je pa tudi bilo, ki je danes Marijo v tempelj pripeljalo. Kolikor stopinj je storila od Betlehema do hiše Gospodove, tolikrat je v svojem sercu ponavljala besede, ki jih je kdaj v Elizabetini hiši govorila, rekši: "Velike reči mi je storil on, ki je mogočen in sveto njegovo ime!" (Luk. 1, 49.) Da sem bila izvoljena kot devica med vsemi milijoni svojega spola postati največa med materami; da me je neizrekljiva sreča zadela, ravno tistega imeti za svojega sinu, ki je bil od nebeskega Očeta od vekomaj rojen; da sem bila namenjena, vsem ljudstvom in stoletjem dati Odrešenika in Zveličarja, za to izvolitev nimam ne zasluženja, ne lastnosti, le on, ki je mogočen in sveto njegovo ime, je te velike reči nad meno storil.

O da bi bile te Marijne misli tudi naše misli! Mi vidimo in čutimo, da rosa nebeskih milost vedno in od vseh strani na nas pada v obilnosti, kakor kdaj nebeška mana na Izraeljce v puščavi. Ali pa mislimo vsaj sem ter tje na njeni dobitni izvir? Ali kažemo nebesom, da tisto roko poznamo, iz ktere njegove milosti na nas in na naše starše, na brate in sestre, na naše dobitnike in prijatelje, na naše pohištvo, na polje, travnike in nogaše rosi? Mi morebiti v sebi nahajamo duhovne darove, nagnjenost k pobožnosti, gorečnost v spolnovanji svojih dolžnost, ljubezen do resničnosti in pravičnosti, stanovitnost zoper greh in hudobijo; mi imamo morebiti po natori srečne darove, zdravo in terdno telo, spretnosti pri opravilih, zmoglosti za obertnije in rokodelstva, spoznanje in last-

nosti, za katerih voljo se vsem prikupujemo; ali pa moremo nebesom reči, kakor Marija: da tudi iz naših ust večkrat slišijo za vse te darove njene zahvalne besede: „Velike reči mi jo storil on, ki je mogočen?“ ali kakor kraljevi psalmopevec spoznava: „Ne nam, Gospod! ne nam, ampak svojemu imenu daj čast.“

Kaj ne, na mestu tega se v našem življenju večidel le nasprotje kaže. Kakor Judje, tako tudi mi pravimo: „Naša močna roka je to storila, ne pa Gospod.“ (V. Mojz. 32, 27.) S svojo zgovornostjo sem to in to pravdo srečno dognal; s svojo delavnostjo in pridnostjo sem sebe in vse svoje dobro preskerbel, s svojo skerbjo sem si nekaj prihranil in si v boljši stan opomogel, s svojo brihtnostjo in prebrisanostjo sem pri tej in tej kupčiji velik dobiček zajel, s svojo močjo sem svoje sovražnike premagal, in še sto in sto enacih izrekov, kjer le „jes“ in pa „svoj“ na čelo postavljamo. Ne rečem sicer, da naše dobre lastnosti k naši sreči nič ne pripomorejo. Tudi nočem terditi, da se svojim prijatljom, ki so nas podpirali, svojim dobrotnikom, ki so nam šli na roko, svojim besednikom, ki so za nas govorili, nimamo nič zahvaliti, in njih brambe in podpore ne spoznati; ampak to rečem in terdim, da moramo vselej le Boga kot prvi vir in kot začetnika vse svoje sreče in svojega blagoslova spoznati. Naše lastnosti, naši prijatliji in dobrotniki pa so le orodje, ktereга se Bog nam v prid poslužuje, kedar nas hoče blagoslavlјati.

2. Tacih misel je pravo spoznanje. Tudi mi imamo morda sami od sebe enake misli; vendar pa naše delo ravno od nasprotnega spričuje. Zakaj, ako bi bili do dobrega prepričani, da vse dobro, ves blagoslov, spolnjenje vseh naših želja le od Boga prihaja, ali bi ne bila potem naša prva in največa skerb, da bi tega Gospoda, od ktereга vse dobro prejemamo, nikoli z nobenim grehom ne razžalili? Ja, veliko več bi si vse prizadevali, da bi temu vse-mogočnemu Gospodu, ki ima vse naše primerljeje v svojih rokah, na vse mogoče viže služili, in si ga z vednim češčenjem, z vednimi molitvami za svojega prijatlјa pridobili.

Dokazov v to nam ni treba po dolzih potih iskati. Imamo jih dosti pred seboj. Postavim, ker dobro vemo, da imajo mogočni gospodje tega sveta našo srečo ali nesrečo v svoji oblasti, kaj ne, koliko zopernih radi požiramo, koliko nadležnost radi prestajamo, koliko težav radi preterpimo, da se v njih milosti obderžimo. Koliko poniževanja, prisiljene prijaznosti, vedne čuječnosti, koliko zatajevanja svoje volje nas vse to večkrat stane! To je videti že pri nižjih stanovih, še bolj očitno se kaže v visocih. Tu živi vsak v vednem pričakovanji, kako bi višo stopinjo dosegel, in zato se vsega skerbno ogiblje, kjer bi se utegnil s kako najmanjšo besedico ali s kacicim početjem zaleteti. Tudi sin ali hči se bojita zamere svojih staršev še zlasti takrat, kedar se jim deli del njih premoženja; bojiš se zamere svojega dobrotnika, od ktereга se nadjaš, da se bo

na zadnjo uro s svojim bogastvom na te spomnil. Ali se toraj v oziru na Boga ne bomo ravno tako skerbno greha varovali, ako v resnici spoznamo, da imamo le od njega vse dobro? Ali se ne bomo pred njim najbolj poniževali? ali ne bomo svojega mesa zatirali in svoje volje premagovali in zatajevali? ali se ne bomo vsega ogibali, s čemur bi ga zamogli razžaliti, in pri njem v zamero pasti? — Ako tedaj proti Bogu ravno nasprotno delamo, ako vse dobro opuščamo, s čem bi si ga mogli nakloniti, in vse hudo delamo, s čim ga k jezi dražimo, kdo bi nam potem še hotel verjeti, da ga za svojega najvišjega Gospoda, za izvir in začetnika vse svoje sreče spoznamo? To le z ustni govorimo, v svojih delih pa tajimo.

Drugič, ako bi bili mi v resnici popolnoma prepričani, da je Bog tisti, ki prekletstvo in blagoslov za nas v svojih rokah nosi, bi gotovo v svojih potrebah in v vseh svojih zadevah najpoprej pri njem sveta, pomoči pribežališča in podpore iskali. Vendar se pa v resnici k Bogu najnazadnje obrnemo. Veliko več vse svoje zapujanje stavimo sami na-se, da po cele noči in po cele dni premišljujemo, kako bi to ali uno reč obrnili, da bi nam več dobička prinesla, ali kako si iz te in druge zaderge pomagali; zanašamo se na-se, na svojo modrost in skušnjo, na svoje premoženje in na denar; ako nam tu spodleti, iščemo si prijateljev in zagovornikov izmed ljudi; še le, ko smo od vseh pragov odgnani, ko si sami nič več svetovati in pomagati ne moremo, ko nam prijatli in ves vnani svet herbet obernejo, takrat še le, na zadnje se na Boga domislamo. Ali se pa ne pravi to, Boga kot začetnika vsega dobrega v svojih delih tajiti? Marijin zgled nas danes vse kaj drugega uči. Ona pri očiščevanju v tempeljnu nam kaže, da je Boga kot začetnika vsega dobrega ne le v sercu, ampak tudi v svojih delih spoznavala.

Sklep.

To hočemo po njenem zgledu zanaprej še mi spoznati, polni prepričanja, da nam Bog tudi takrat še lahko pomaga, ako se nam prav ves svet zoperstavi, in temu nasproti, da, ako nam on svojo mogočno roko odtegne, nam nobena posvetna pomoč več pomagati ne more. Zato se varujmo, da ga nikdar več ne bomo s kacicim grehom prostovoljno razžalili, mar si ga z dobrimi deli za svojega vednega prijatelja pridobili. Tako mu bomo po Marijnem zgledu hvaležni v sercu, in hvaležni v vseh svojih delih, za katero hvaležnost nas čaka Njegov sveti blagoslov sedaj in po smrti. Amen.

II. pridiga za Svečnico.

(Trojni smeh na zadnjo uro; J. A—st.)

„Zdaj spustiš, Gospod, svojega hlapca . . .
v miru.“ (Luk. 2, 29.)

V v o d.

To, ljubi moji, bilo bi nekaj vredno, ko bi se danes mogli vstopiti tje, v Jeruzalemski tempelj — ravno tisti trenutek, ko je starček Simeon božje dete v svoje naročje vzel. Starosti se je ves tresel, ko je v tempelj šel; tukaj v tempelju pa se je od veselja pomladil; njegove oči se lepo svetijo, njegovo obličje je rudeče, kakor obličje mladenčca; veselo obrača svoje oči na ljubeznjivo dete, potlej pa jih povzdigne proti nebesam, in začne govoriti, in kar govori, se glasi kot lepa prijetna pesem: „Zdaj, o Gospod! spustiš svojega hlapca v miru.“ Jes mislim, da v tem trenutku se mu smert ni težavna zdela, zakaj boljšega si ni mogel želeči, kakor umreti.

Umreti, ljubi moji! bomo morali tudi mi vsi. O srečni, tisočkrat srečni, če bomo tisto uro, ko nas bode smert s svojo merzlo roko prijela, s starčekom Simeonom reči zamogli: „Zdaj, o Gospod, spusti svojega hlapca v miru.“

Smert je strašna, zakaj ona je kazen za greh, kazen pa nobena ni prijetna. Toda le za tistega je strašna, kdor v življenji na smert ne misli, in se za njo ne pripravlja. Tistemu pa, ki v življenji pogostoma na smert misli in se na njo pripravlja, smert ni strašna. Zato bomo danes premišljevali to resnico:

Za pravičnega kristjana smert ni strašna.

O Jezus! večna luč, razsvetli nas!

R a z l a g a.

Nek pobožen starček je umiral. Njegovi otroci in vnuki so okoli smertne postelje stali. Zdi se jim, kakor bi bil zaspal. Mežal je in se trikrat prav sladko nasmejal. Kedar spet spregleda, ga eden sinov popraša, zakaj se je trikrat nasmejal? — Pobožni starček mu odgovori:

„Pervič sem mislil na minljivo posvetno veselje — nasmejal sem se, kako ljudje take pene pa toliko obrajtajo.“

„Drugikrat sem se spomnil vsega terpljenja v življenji, in razveselil sem se, da je prišel veseli čas, kjer se mi bo ternje v rožice spremenilo.“

„Tretjikrat sem pa mislil na smert, in nasmejal sem se, da se mi njene strahote treba ni bati, ker sem se na njo pripravljaj.“

1. Kdo zmed vas, ljubi kristjani, ne misli večkrat in rad na zlati čas svoje mladosti? na prelepe dneve svoje otročjosti? O srečne ure, ki smo jih v svoji mladosti v nedolžnih igračah tako veselo preživeli! — Tisti lepi dnevi — minuli so, in naši tovarši so se razšli; previdnost božja je enega postavila sem, drugega kje, nekatere je že iz tega svetega zaklicala, vse se je spremenilo — in ko bi tudi spet vkup prišli, saj bi nič več tako ne bilo; tistega veselja, ki ga otročjost daje, ni ga več; drugi poklic, druge misli, druge skrbí, posebno pa se starost ohladi, in za veselje postane merzla! — Poglejte kako pozemeljsko veselje hitro preide, kakor hitro mine, in nas smerti spominja! — In vendar je veselje otročjih le nedolžno veselje; kakošna neizrekljiva nespamet je torej to, če človek zavoljo grešnega veselja pozabi, če v nečisti ljubezni, v pijančevanju, v krivičnem blagu, v sovraštvu svoje sreče išče!

Zato je uni starček prav imel, da se je nasmejal, kako ljudje svojo srečo v grešnem veselju iščejo in take pene toliko obračtajo.

2. Drugokrat se je starček nasmejal, ker se je spomnil vsega terpljenja, ki ga je v življenju prestal, in ki je zdaj minilo.

Grob, pravi sv. Krizostom je velika tolažba. Kako, ljubi kristjani, in komu je grob tolažba? . . . Grob je tolažba tistim, ki tukaj na svetu terpe, zakaj smert je konec vsega terpljenja.

Zato ti mati, ki grenke solze točiš, ker ljubega zdravja nimaš; zato ti oče, ki s solzami svoj kruh vživaš, ker žalost razjeda tvoje srece, in nehvaležnost greni tvoje življenje; zato ti ubogi otrok, ki moraš daleč od svoje domačije in od svojih ljubih v tujem kraju in pri tujih ljudeh svoj kruh služiti, zato vi nesrečni vsi, mislite na smert, ne, da bi malosserčni, obupni bili, ampak da bi v veri v tistega poterjeni bili, ki je rekel: „Jes sem vstajenje in življenje, kdor v me veruje, bo živel vekomaj.“ — Kaj je 10, kaj je 20 let terpljenja proti večnemu veselju?

3. Starček se je tretjič nasmejal, ker je na smert pripravljen bil, in se mu njene strahoti ni bilo treba bati. Kristjani, ali je smert strašna? — Da vam na to odgovorim, pojdite v duhu z mano v mertvaško izbo, kjer hišni gospodar umira. Tam leži bolnik na postelji, in ječi od bolečine. Vse je tiho, vse je mirno; nič se ne maje, nič se ne sliši, kakor terkljanje ure na steni. Zdaj pride zdravnik, pogleda bolnika, in na obrazu mu je brati, kaj da misli od njegove bolezní. Bolnik skoraj ugane njegovo misel, in s težkim glasom ga vpraša: Kako je? — Zdravnik, pošten kerščanski mož, odgovori: Človeške pomoči ni več! — Tedaj umreti, o strašna beseda, strela vsegamogočnega Boga, ti podiraš hraste, zakaj tudi svetniki so se v tem trenutku tresli, ti razlomiš terst, zakaj strašna je britkost, ki jo grešnik o smertni uri občuti! — tedaj umreti, zavpije mati polna obupnosti, tedaj umreti, vpijejo otroci z enim glasom in vijejo roke, tedaj umreti, doni strašno v sercu umirajočega, proč bom moral od hiše in od doma, proč od žene in otrok,

proč od denarja in prežkoženja, proč od vsega, kar sem na zemlji ljubil! — Mešnik prinese zdaj sveto popotnico, pomazili njegove počutke s sv. oljem za dolgo dolgo pot v večnost, in odmoli poslednje molitve. Glej, glej — zdaj se umirajoči še enkrat na kviško vzdigne: Bog te obvaruj, moja žena, odpusti mi vse, kar sem ti kterikrat žalega storil, nikar me ne pozabi! — Otroci, pridite še enkrat sem k meni, oh, kaj bo z vami, kedar mene več ne bo, prejmite še poslednjič blagoslov ali žegen. Umirajoči zdaj omolkne. Starši, prijatelji, sosedge ga pridejo obiskat. Glej, tukaj so tvoji starši, ali jih nič več ne poznaš, tukaj je tvoj prijatelj, ki si ga zmiraj tako zlo ljubil, tamkaj je tvoj sosed, ali ga ne poznaš? O Bog, nobenega več ne pozna, on umira! — O pojdite tje k pobožnim dušam, prosite jih, da naj za njegovo življenje molijo; o otroci, nedolžni otroci, vaša molitev se povzdiguje k nebesom, predere oblake, molite, molite, da oče ne umerjejo! — Pa vse je zastonj, vse nič ne pomaga, bojevanje s smertjo se prične; na čelu stojé debele kaplje merzlega potu, oči stermeče se plašno obračajo iz enega kota v drugega; roke počasi iščejo po odeji in ne najdejo nič; persi so napete, sapa je težka, iz ust se mu pene cedé, v gerlu mu gergra, oči se globoko vderejo, vsi udje se raztezajo, vse truplo poka in duša zapusti telo. — O terdo, ledeno merzlo mervto telo, vroče, britke, kervave solze tvojih ljubih tebe nič več ne oživé!

Kristjani, ali je smert strašna? — Ja smert grešnikov je strašna. Sv. pismo pravi: „Smert grešnikov je silno huda.“ (Ps. 33. 22.) In zakaj? Modri Sirah (41. 12.) grešnikom na ušesa upije: „Kedar umerjete, bo prekletev vaša deležnina.“ O uboga duša! noben jezik ni vstanu tvojega žalostnega stanu popisati, ko se boš iz tega sveta ločila, če si svoje življenje v pregrebah in hudobijah doprinašala! Iz kratkega pregrešnega veselja pa v večno terpljenje — to bo strašen prestop!

Za dobrega, pravičnega kristjana pa smert ni strašna. Sv. pismo pravi: „Blagor mertvim, kteri v Gospodu umerjejo.“ (Skriv. razod. 14. 13.) — Torej le tistih smert je srečna, je sladka, ni strašna, kteri so grehu odmerli, kteri so na smert pripravljeni, kteri v življenji na smert mislijo.

Pa morebiti mi bo kdo rekel: Če bom zmiraj na smert mislil, mi bo življenje grenko in neprijetno.

Pojdite ob poletnem jutru ven na polje, in videli bote na vsaki bilki trave, na vsakem listu dreves in cvetlic kapljice — milijonov in milijonov kapljic, ki se lepo svetijo kakor demanti?

Ali je zato na polju žalostno in neprijetno. Ravno tako tudi duša ni žalostna, ni neprijetna, če misli na smert!

Ali tista duša ni lepa, ki se jej v očeh svetijo solzice po umerlih ljubih, na ktere vedno misli?

Ali je tisti kristjan žalosten, ki iz strahu pred smertjo zmiraj čisto vest ohrani, ki je vir (studenec) pravega veselja in miru?

Ali tisto življenje ni lepo, ki nesrečnim solze suši in revnim v potrebi pomaga, da se za smert pripravlja?

Ali tista deklica ni žlahtna, ki pregrešno zavezo razterga, preden smert njeno dušo od telesa loči?

Ali tisti mož ni žlahtnega serca, ki svojemu sovražniku odpusti, nehvaležnost sveta mirno prenaša, vse svoje dolžnosti zvesto polnuje, ker vselej, kedar sliši uro biti, na svojo smertno uro misli?

Ali duša tistega francoskega vojaka ni bila lepa, ki je v vojski zoper Rusa kratko pred bitvijo pri mestu Inkerman svoji materi pisal: Nikar ne skerbite za me, jes se smerti ne bojim; jes sem se spovedal in sem v stanu gnade božje!

S k l o p.

Zato, ljubi kristjani, hočete enkrat srečno umreti, mislite pogostoma na smert. Mislite na smert danes, ko vam sv. cerkev med drugimi svečami tudi mertvaške svečice posvečuje. Mislite, ko danes med sv. mešo svečice prižgete: Oh, morebiti kmalu, morečiti še to leto mi bodo to svečico v roke podali! Ali sem za smert pripravljen? Shranite posvečene svečice v svoje škrinje, in kedar jih ugledate, recite sami pri sebi: Oh, umerl bom! Kakošna bo moja smert? Odgovor: Kakošno življenje, taka bo smert! Amen.

Pridiga pri zlati poroki na Svečnico.

(Nauk od praznika.)

„In prinosli so Jezusa v Jeruzalem, in so ga postavili pred Gospoda.“

(Luk. 2, 22.)

V v o d.

Danes je ravno štirideset dni od Božiča, ko smo obhajali praznik, da je Marija božjega Sina Jezusa v Betlehenskem hlevu porodila, in danes so bili, kakor nam sv. evangelje pripoveduje, dopolnjeni dnevi njenega očiščevanja, ter je v tempelj prišla in dar prinesla, kakor je bilo zapovedano v postavi Mojzesovi.

Pa zraven tega spomina še imamo danes, ljubi moji farmani! eno drugo veselo prigodbo, prigodbo, ki se silno redko prigodi, zato pa tudi zasluži, da se spozna, in tukaj v cerkvi s posebno častjo obhaja. Danes namreč imata dva poštena, častivredna zakonska svojo drugo ali zlato poroko. Ne bom vam pravil, ktera sta ta dva,

kako jima je ime in 90 kod sta doma, saj jih vidite in poznate in znana sta mladim in starim; tri in petdeset let sta v miru in lepi zastopnosti skupaj živela, sosedje in vsi, ki jih poznajo, pričajo, da sta se zmiraj pošteno zadržala, in danes sta prišla sem v hišo božjo, da bota svojo zakonsko obljubo ponovila, da se bota, kakor nekdanja Marija, pred Gospoda postavila in se spet v božjo voljo izročila. Kakor je nekdanj pobožni starček Simeon v tempelj prišel in na ves glas Boga hvalil, da ga je tako dolgo živeti pustil, dokler niso videle njegove oči obljubljenega Odrešenika sveta; kakor se je bogaboječa Ana razveselila in častila Boga, ko je zagledala mladega Jezusa v Marijinem naročju, s takim veseljem sta danes tudi ta dva zakonska v cerkev prišla, Boga očitno zahvalit za dobro in hudo, kar sta vžila v svojem življenju, in prišla sta obljubit, tudi v prihodnje pobožno živeti in v vseh rečeh le njemu zvesto služiti.

In kaj ta vesela prigodba pomeni in kaj vas uči, to vam hočem povedati.

Vem, ljubi ženin in ljuba nevesta! da svoje hvale ne slišita rada, vendar mi nikar ne zamerita, če katero besedo v vajno hvalo povem, ker zavoljo ljudstva, ki me posluša, bi utegnil kaj takega povedati; vi pa ljubi kristjani! pripravite se, da me bote zvesto poslušali.

Razlaga.

Naše življenje na svetu je kratko; po sedemdeset let živimo, pravi prerok David, in najmočnejši osemdeset let, kar pa je črez, je britkost in bolečina. Zavoljo tega so ljudje, ki dolgo na zemlji živijo, časti in spoštovanja vredni, in že v stari zavezi beremo, da je bilo dva in štirideset otrok od medvedov pomorjenih, ki so starega in gologlavega preroka Elizeja zaničevali in se mu posmehovali. Ravno tako tudi cerkev časti in spoštuje stare ljudi: duhovni, ki so petdeset let mešniki, obhajajo drugokrat novo mešo, in zakonski, ki petdeset let v zakonu skupaj živijo, imajo pravico, svojo drugo, zlato poroko obhajati.

In glejte, preljubi kristjani! tukaj pred seboj imate danes tudi dva poštena zakonska, ki svojo drugo ali zlato poroko s hvaležnim srcem obhajati namenita. Tri in petdeset let je ravno v pondeljek preteklo, kar sta bila prvokrat v tej cerkvi in pred tem oltarjem poročena — pet parov je bilo tisti dan poročenih, pa nobenega ni več, vsi so v Gospodu zaspali; koliko je bilo prič in gledalcev, so beržkone tudi že vsi pomerli, — rajni fajmošter, gospod Urban, katerih je marsikteri izmed vas poznal, so jih poročili in njihov zakon blagoslovili, pa tudi oni so že davno v črni zemlji strohnili. Naša zakonska sta še sicer tukaj, pa jako spremenjena. Takrat je bil on mlad mladeneč, poln moči in zdravja je ravno 18 let dopolnil, zdaj pa je star mož, lasje se mu belijo, pogled ga zapušča in kakor

nekdaj pobožni starček Simeon v tempeljni, tako tudi on nima drugih želj, kakor da bi srečno umerl in videl prijazno obličje svojega Zveličarja. In ona je bila takrat mlada nevesta, komaj šestnajst let stara, zdaj pa se je tudi ona postarala, moč jo zapušča in drugih želj ne pozna, kakor da bi v nebesa prišla, v tisto srečno deželo, kjer se mladost nikoli ne postara in lepota nikoli ne obledi.

Ljubi kristjani! posebno vi fantje in dekleta! učite se danes, kako morate v svojih mladih letih živeti, ako hočete časno srečo doseči in večno življenje zadobiti. Ubogajte svoje stariše in poslušajte svoje duhovne učnike, spoštujte in v časti jih imejte, tedaj vam bo dobro šlo in dolgo bote živeli na zemlji; tako vam zapoveduje četerta božja zapoved. Otroci pa, ki so terde glave, svojim starišem radi besedujejo in njih svarjenja ne sprejemajo, še polovico svojih let ne bodo dosegli. „Kdor svoje stariše preklinja, govori sv. pismo, njemu bo luč sredi teme ugasnila.“ Žalostno je za človeka, ko mu v temni noči luč ugasne, s katero si je na potu svetil, pa še bolj žalostno bo za otroke, kateri svojih staršev ne poznajo, kakor bi jih morali.

Varujte se dalje vsega pregrešnega veselja, in pred razuzdano dobro voljo bežite, kakor pred hišo, kjer je ogenj v strehi. Kaj bo s takimi fanti, ki vse noči po vesi hodijo in drugega veselja ne poznajo, kakor prav po peklensko klafati, pijančevati in z ženskami se vlačiti? Kaj bo iz njih? Pridni možje in dobri gospodarji gotovo nikoli ne bodo; in gorje ženi, ki bo takega moža dobila in gorje otrokom, ki bodo takega očeta imeli. — In kaj bo s takimi dekletami, ktere druge skerbi ne poznajo, kakor skerb za lepo obleko in nečimerno veselje; ki noč in dan premišljujejo, kako bi se napravile, kako svojo glavo okinčale, kako svoj život nališpale; ki se moškim očem nastavljajo, z zapeljivci se po oštarijah potikajo in celo po noči okoli klatijo, kakor gerde sove ter v grešnih družbah zdravje, poštenje in dušo zapravljajo in zgubijo? Kaj bo s takimi dekleti? Kakor se smeti pometajo in v ogenj veržejo, kakor se blato na cesti potepta, tako bodo tudi one od pravice božje pomandrane in spred obličja božjega zaveržene. „Slabo žetev bodo imele, pravi sv. pismo, zato ker tukaj slabo sejejo.“

Jes vam ne prepovedujem poštenega zakona, samo to vas učim: „Če hočete srečen zakon doseči, morate v samskem stanu pošteno živeti. „Dobra žena, pravi sv. pismo, bo le tistemu možu v zakon dana, kateri jo zasluži skoz svoja dobra dela.“ Po dolgem znanju je malokedaj poroka; po grešnem znanju pa srečen zakon ni nikoli. Ravno takim, ki vam vedno obetajo, da vas bodo vzeli, tem je najmanj verjeti; saj so tudi drugim obetali, da jih bodo vzeli, pa so jih le za nos vodili, jih ob nedolžnost spravili in jih nesrečne storili. Kdor se Boga ne boji in njemu ni zvest, tudi svojemu možu ali svoji ženi ne bo — in redko, redko je, da bi raz-

uzdan mladenec dober, odnož postal, da bi nesramožljivo dekle kedaj pametna in modra žena bila.

Nekteri mislijo, da v zakonu zmiraj le rožice cvetejo, da vedno godeci godejo, kakor na ženitnini, da ni družega nego smeh in veselje; pa komaj so teden dni v zakonu, že čutijo, da ni družega v zakonu nego ternje, nevolja in nadloga od jutra do večera, od večera do jutra.

Vprašajte tega starega očeta, vprašajte to staro mater — tri in petdeset let sta v zakonu živela — in obadva vam bota povedala, da je tudi njuni zakon Bog z nadlogami obiskal; ali obadva nad tem nista godernjala, ampak vse sta Bogu izročila in se popolnoma v božjo voljo vdala.

Cerkvena zgodovina nam pripoveduje o sv. Petru, da je bil v Rimu za škofa ali kakor zdaj Rimskemu škofu pravimo, za papeža ali za vidnega poglavarja prave cerkve na zemlji. Enkrat, ko so začeli kristjane preganjati in so jih strašno mučili in morili, se je tudi on zbal in iz Rima bežal. Po poti gredé pa ga sreča Jezus sam, ki je silno žalosten in revno oblečen težek križ na svojih ramah nesel. Ko ga Peter zagleda, se začudi in ga vpraša, kam da v taki žalosti in revščini gre. In Jezus mu je odgovoril in djal: „V mesto grem, da bom še enkrat terpel in se križati pustil, ker se ti tako terpljenja bojiš in za mene nič terpeti nočeš.“ In Petra je bilo sram njegove bojazljivosti, ves skesan in žalosten se je vernil v mesto, kjer so ga vklenili, mučili in naposled na križu umorili.

Glejte, ljubeznjivi moji! tako tudi mi dostikrat pred terpljenjem bežimo, in bi radi le veseli bili in le dobro voljo in kratkocase vživali, nevedoč da vedno veselje ni dobro za nas, zakaj veliko več se jih v veselju pogubi, kakor v nadlogah in v časnem terpljenju. Zato pravi pobožni Tomaž Kempčan v imenu Jezusovem: „Povzdigni svoje oči v nebesa in poglej, jes in vsi moji svetniki so z menoj; oni so na svetu terd boj imeli, zdaj pa se veselijo, zdaj so vse njihove želje napolnjene, zdaj so rešeni iz vse nevarnosti, zdaj počivajo in bodo vekomaj pri meni v kraljestvu mojega Očeta.“

Poterpite torej, ljube duše! poterpita tudi vidva, ki sta danes k drugi poroki prišla, če vama je Bog še kaj nadlog namenil, če bo vaju še s terpljenjem ali z boleznijo obiskal. Danešnje sv. evangelje nam pravi, da je Marija v Jeruzalemskem tempelju klečala in sebe in svoje dete Bogu darovala, — kar naenkrat pa je pristopil Simeon, star in pravičen mož, je Jezusa v naročje vzel in se k Mariji njegovi materi obrnil rekoč: „Srečna mati, ki si takega Sina porodila, ali za tvojim veseljem bo prišla tudi žalost; strašno britkost bo tvoja duša občutila in oster meč bo tvoje materino serce prebodel.“ Toda ona vsa pokorna in zvesta služabnica božja se ni jezila in ne godernjala, tudi na tihem ni tožila, temuč vse je Bogu izročila in se popolnoma v božjo voljo vdala.

Podajmo se tudi mi v božjo voljo in nosimo voljno svoje križe in težave. Naša sedanja celo kratka in lahka nadloga pravi sv. Pavelj, nam prinese večno, čez vso mero visoko čast, ki vse presega. In zveličani so, pravi Jezus sam, kateri zavoljo pravice preganjanje in nadloge terpijo; zakaj njih je nebeško kraljestvo. Amen.

Pridiga za I. postno nedeljo.

(Od posta.)

„In ko se je štirideset dni in štirideset noči postil, je bil potem lačen.“

(Mat. 4, 2.)

V v o d.

Pri kraju so tedaj pustni dnevi, žalostni dnevi ajdovskega veselja in posvetnih norčij, in prišli so postni dnevi, veseli dnevi zveličanja in gnade božje; nehale so gostije, potihnile so muzike, in glas pokore, glas posta se razlega; prepovedan je nevarni ples in vse drugo šumeče veselje, da bi s skesanim srcem Boga za odpusčenje prosili zavoljo vseh neumnosti, s katerimi smo v pretečenem pustu njega, najboljšega Očeta, razžalili. Naša ljubeznjiva mati katolijska cerkev je jokala in zdihovala, ko je videla, kako ljudje norijo in z veselim obrazom svoje duše morijo, ker je videla, da celo pametni norci postanejo in se od dereče vode pohujšanja pustijo zapeljati; zato je ves ta čas, da bi vsaj nekoliko božjo jezo potolažila, v svojih molitvah prosila, da bi nam Bog prizanesel in nas v svojem serdu ne bi pogubil, in da bi duha pokore v nas obudila, je na pepelnično sredo naše čelo s pepelom potrosila in rekla: „Spomni se človek, da si prah bil in se boš spet v prah spremenil;“ danes pa nam v puščavo kaže in nam našega Zveličarja v zgled pred oči stavi.

Ljubeznjivi bratje in sestre moje! ubogajmo in stopimo danes s svojimi mislimi v tisto žalostno in neznano puščavo, v kateri naš Gospod Jezus Kristus prebiva in štirideset dni in štirideset noči brez vse jedi živi, in učimo se od njega, kako natanjko tudi mi moramo postno dolžnost dopolniti. — Posebno pa vi grešniki, ki v postu ravno tako gerdo živite, kakor v pustu in nočete nič slišati od pokorjenja svojega mesa, poslušajte: jes vas hočem prepričati, da post ni nobena prazna navada, kakor vi mislite, ampak da je od nekdanj v katolijski cerkvi zapovedan, in od samega Boga postavljen bil, to bom skazal v I. delu; kako skerbno in na kakošni način se moramo postiti, pa v II. delu.

Ti pa moj Gospod in moj Bog! ki si se štirideset dni in noči postil, skleni z mojimi besedami tvojo gnado in razsvetli serca mojih dragih poslušalcev, da bodo postno zapoved spoznali in dopolnjevali, kolikor je v njihovi moči.

I. del.

Da se bote prepričali, kolike vrednosti ima sv. post pri Bogu, in kako potreben je za zveličanje naše duše, poslušajte najprej sv. škofa Bazilija, ki pravi: „Post je prva zapoved, katero je Bog človeku dal; zakaj komaj je bil Adam v paradižu vstvarjen, je že dobil povelje, da od tistega drevesa, ki na sredi verta stoji, ne sme jesti. In ko sta to zapoved prelomila, so jima še nekatere jedi zmiraj prepovedane bile. Sv. pismo nam namreč pove, da ob začetku nista smela družega jesti, kakor sama zelišča. Še le po občnem potopu je Bog Noetu in njegovim sinom dopustil, zverinsko meso jesti; ali zraven je terdo prepovedal, da kervi zaklane ali pobite živine ne sme nobeden pokusiti.“

Ravno tako nas uči sv. Avguštín, rekoč: Nobeden naj ne misli, da je post človeku le svetovan, temuč dobro zastopite, da je od Boga in od cerkve zapovedan, in kdor post prolomi, greši zoper božje in cerkvene zapovedi. Postiti se so dolžni pravični, da jih hudo nagnjenje ne premaga; postiti se so še bolj dolžni grešniki, da se s postom pokorijo in svoje grešno poželenje v sebi končajo.“

Najbolj jasne pa so besede sv. Krizostoma, katere sem bral v njegovi šest in štirideseti pridigi, katero je držal v mestu Antiohiji: „S postom, pravi on, bodo naši grehi izbrisani, naši dolgovi plačani, in naši madeži oprani. Post da moč našim dušam in pokoj našim srcem; on poželenje manjša, jezo utolaži in ogenj nečistosti pogasi; on pamet razsvitli, voljo omehči, je studenec vseh čednosti in nas božje gnade vredne stori. Ali morete kaj boljšega misliti? In da je to res, (kar sem rekel) nas sv. pismo obilno prepriča. Postil se je nekdanj Mojzes, glavar Izraelskega ljudstva, ter je govoril, kar še nobenemu človeku ni bilo dano, od obličja do obličja z Bogom in je od njega deset zapovedi prejel. Postil se je prerok Elija, in smert ga ni mogla premagati, ampak z ognjenim vozom se je v nebesa povzdignil. Postili so se Niniviti in njihov kralj, in Bog se je usmilil črez njihovo mesto, jim prizanesel in namenjeno kazen spet odvezel. Postil se je prerok Daniel, in videl je naprej veliko sto let Kristusovo terpljenje, in ko so ga med dereče leve vergli, se ga niso upali lotiti. In kje, povejte mi, kje je Samson tisto neznano moč dobil, s katero je svojim sovražnikom tako strašen postal? Kako je slaba Judit mogočnega vojščaka Holoferna premagala? In kako je Ester jezo svojega kralja ohladila? Glejte, samo s postom so te slabe ženske tako močne postale in Bogu tako dopadle. — Zavoljo posta so bili trije mladenči v razbeljeno peč ver-

ženi in niso zgoreli, zavoljo posta so Janeza Kerstnika za preroka in celo za Mesija deržali?“

Vidite ljubi moji! tako sv. očetje od posta mislijo, in tako ga priporočajo. Jes bi vam lahko še veliko povedal od sv. Ambroža, od sv. Gregorja, od sv. Bernarda, ali kdor tem ne verjame, ne bo tudi verjel, ko bi mu še tisuč in tisuč prič navedel. Sicer pa tudi zato ni potreba več prič navajati, ker imamo zato pričo samega Jezusa Kristusa, ki se je tako ostro štirideset dni in štirideset noči postil samo zato, da nam je pokazal, kako prijeten je Bogu post, in v kakošni časti ga moramo deržati! on sam je rekel, da so nekateri grehi, ki se samo s postom in molitvijo zбриšejo. — Jezusa so tudi posnemali vsi svetniki in svetnice božje; postil se je nekđaj brumni David tako, da je od slabosti mogel komaj stati, postil se je sv. Hieronim, da ga ni bilo drugo, kakor gola kost in koža; postil se je sv. Palemon, in ko mu je nek petek zelje z oljem zabeljeno bilo ponujeno, je zavpil: Moj Gospod in Odrešenik Jezus je bil danes križan, in jes bi naj z oljem zabeljeno jedel? — Postijo se tudi staroverci in še zdaj imajo tako hude poste, da se celi svet nad njimi čudi; celo ajdovski turki se s tako gorečnostjo postijo, da bi marsikaterega kristjana v sramoto pripravili. Pa kaj pravim kristjana; saj tisti ljudje, ki cerkvenih postov ne deržijo, imena kristjani niso vredni, ker Kristus sam pravi: Kdor cerkev zaničuje, mene zaničuje, in kdor mene zaničuje, zaničuje tistega, ki je mene poslal in je hujši od nevernika. — Imeniten je tedaj post in zelo Bogu všeč, to vidi vsak, ki nima hudobnega serca, hočemo pa še videti, kako se imamo postiti.

II. d e l.

Postiti se po zapovedi cerkveni se pravi: od mesenih jedi se zderžati, ako ni posebnega pripuščenja, od polnoči do poldne tešć ostati, o poldne se najesti, kolikor natora potrebuje, od poldne do večera spet nič jesti, zvečer pa malo, in ne do sitega. „Cerkev je to zapovedala, pravi sv. Tomaž, da bi bilo naše meso križano in naše poželjenje poterto, vendar tako, da natora zraven ne bo umorjena, ampak obvarovana.“

Pervi kristjani skoz celih dvanajst sto let v štiridesetdanskem postu niso prej jedli, kakor zvečer, ko je solnce za gore šlo, in še takrat ne drugo, nego sočivo, posušeno sadje ali kakošne kuhane zelišća, nekateri pa so ob samem kruhu in vodi obstali, in ni bilo razložka ne v stanu ne v spolu, ampak vse od kraja se je postilo razun bolnikov in majhnih otrok, kakor sv. Bernard spričuje, rekoč: Do zdaj smo se postili do tretje ure po poldne, zdaj pa (v velikem postu) bomo se do večera, ne le mi, temuč tudi kralji, oblastniki, duhovni in vsi imenitni in reveži.“

Kmalu po smerti sv. Bernarda (1153) pa je začela vera pe-

šati in gorečnost v postu pojemati, zato je cerkev slabosti vernih spregledala in privolila, da smemo tudi zvečer jesti, toda ne do sitega, ampak kakor modri učeniki pravijo blizu tretji del navadne večerje. V tem naj vsak ravna po svoji vesti, in naj svojega brumnega spovednika za svet vpraša; kdor je močnega telesa, naj se terdeje posti, če pa je slabega telesa ali ima veliko opraviti, naj pazi, da ne bo čisto na post pozabil. Kdor se ne more popolnoma postiti, naj se toliko posti, kolikor je mogoče, kdor ne more do poldne tešče biti, naj bo vsaj do enajstih, in kdor se vsak dan ne more postiti, naj se vsaj nekatere dneve posti, zakaj Bog gleda le na serce, na voljo človekovo, in ne nalaga več na naše rame, kakor toliko, kolikor zamoremo nositi.

Zraven tega pa — in na tem je največ ležeče — moramo se postiti v duhu pokore, to se pravi, z dobro voljo, radi in iz tega namena, da bi za naše grehe zadosti storili in zaslužene kazni izbrisali; zakaj post sam na sebi, če ni z drugimi dobrimi deli sklenjen, še ni nobenega v nebesa pripravil in tudi nas ne bo pripravil. Zraven posta je potrebna tudi molitev, usmiljenje, poboljšanje. „Kaj pomaga človeku, govori sv. pismo, če se zavoljo svojih grehov posti, pa spet greši?“ (Sir. 34, 31.)

Zatorej, ljubi moji! ne postite samo svojega gerla, temuč vse svoje ude; postijo se naj oči, ki so po prepovedanih rečeh gledale; posti se naj jezik, ki je nespodobne besede govoril; postijo se naj ušesa, ki so gerde pogovore poslušale, postijo se naj noge, ki so po pregrešnih potih hodile. Zraven tega pa še druga dobra dela doprinašajte; molite več in z bolj gorečo pobožnostjo, če je mogoče molite žalostni del rožnega venca vsak večer in tudi zjutraj, če imate priložnost, pojdite k sv. meši sleherni dan; prejmite sv. zakramente z večjo pobožnostjo in če morete tudi večkrat, bodite bolj usmiljeni proti ubogim, svojim razžalnikom rajši odpustite in tudi pripuščenega veselja se zderžujte.

Vi pa, posvetni dobrovoljci! ki od veselja do veselja letate, kakor metulji po rožah, premišlujte Kristusovo terpljenje, premišlujte smert, sodbo in pekel, in vaša razuzdanost vam bo kmalu presedala.

Pijanci in požrešniki! dajte slovo svojim pijanim bratom, oštarijam in posameznikom, zakaj tudi z vinom in žganjem se post prelomi in cerkvena zapoved zaničuje.

Posvetne hčere! slecite svojo nečimerno obleko. Poglejte svojega Zveličarja! bil je kralj nebes in zemlje, in je vendar samo eno tkano suknjo nosil, za katero so njegovi sovražniki srečkali.

Nesramneži! odpovejte se saj zdaj svojemu zapeljivemu znanju in če vas nobena beseda ne gane, naj vsaj žalostna podoba križanega Jezusa vaše grešno serce omehči.

In vam zakonskim svetujem, da zapustite ta postni čas svojo zakonsko posteljo, kakor je Bog skoz preroka Joëla zapovedal: „Mož

naj živi, kakor da ne bi imel žene, in žena kakor da ne bi omožena bila. Ženin naj zapusti svoj hram in nevesta svojo posteljo in pred oltar naj poklekne in prosita: „Prizanesi, Gospod! prizanesi svojemu ljudstvu.“

In tebe, ljubi Jezus! vsi lepo prosimo, prizanesi nam, ki smo ubogi grešniki, daj nam gnado in moč, da se bomo po tvojem zgledu in tvoji zapovedi postili in enkrat nam daj slišati tiste vesele besede: Blagor vam, ki ste lačni in žejni pravice, zakaj z nebeškim veseljem bote nasiteni. Amen.

II. pridiga za I. postno nedeljo.

(Kako se obnašati v sv. postnem času; gov. J. A—st)

„Glejte, zdaj je prijeten čas, glejte, zdaj je dan zveličanja.“ (II. Kor. 6, 2.)

V v o d.

Bog je vsak čas pripravljen tistim svoje milosti deliti, ki ga goreče za nje prosijo; on pa tudi, kakor sv. pismo pravi, v vseh rečeh svoj čas in svojo mero ima. Tak čas pa, ob katerem Bog svojo milost v obilnejši meri deli, je ravno sveti postni čas. Zato nam sveta cerkev prvo postno nedeljo zakliče z besedami sv. Pavla: „Glejte, zdaj je prijetni čas; glejte, zdaj je dan zveličanja. Ob prijetnem času sem te uslišal, in v dan zveličanja sem ti pomagal.“

Štiridesetdanski post je zato za naše zveličanje prijeten in pripraven čas, ker v tem času mati katoliška cerkev za svoje otroke še posebno moli, za nje k Bogu zdihuje, in jih na vse viže po pridigah in cerkvenih opravilih napeljuje, da bi pobožne in bogaboječe in spokorno živeli. Zdaj, v tem prijetnem času pobožni kristjani še vse bolj, kakor drugekrati molijo, zdaj še vse bolj, kakor drugekrati sveto živé, se postijo, ubogajme dajejo in druge take spokorne dela doprinašajo. Če se grešnik k pokori podati in božje usmiljenje zadobiti hoče, se to gotovo najbolj zdaj v 40 danskem postu zgodi, zato ker mu zdaj mati katoliška cerkev s svojo molitevjo in s svojim zdihovanjem na pomoč pride, in ker se mu zdaj vsi pobožni božji služabniki pokoriti pomagajo. 40 danski post v stari zavezi ni bil zapovedan, to pa je vendar v navadi bilo, da, kedar so se postili, so se večji del po 40 dni postili. Tako se je postil 40 dni Mojzes, Elija, in prebivavci Ninivljanskega mesta. V novi zavezi je mati katoliška cerkev 40 danski post zato postavila:

1. ker se je tudi Kristus, naš Zveličar, kakor nam današnje

sv. evangelje pove, 40 dni in 40 noči postil, in je ves ta čas v samoti in v molitvi ġoprinesel;

2. zato, da bi v tem času še posebno Kristusovo terpljenje in njegovo smert premišljevali, da bi se na tako vižo Kristusove smerti in njegovega ġastitljivega od smerti vstajenja storili bolj vredne;

3. zato, da bi se bolj lepo in vredno pripravljali za velikonočno spoved in za velikonočno obhajilo; in

4. zato, ker je 40 danski post deseti del leta, in ker mati katoliška cerkev Źeli, da bi mu le ta ġas kakor desetino od vsega leta dali.

Poglejte, kako imeniten, kako svet je ta postni ġas, in kako bi si torej vsak zmed nas moral prizadevati, da bi ga še posebno lepo in poboŹno, in po dubu matere katoliške cerkve preŹivel. Da se bote zdaj ta postni ġas prav zaderŹali, vedli, vas bom v današnjem govoru poduġil:

kako se je ob 40 danskim postu zaderŹati potreba. PosluŹajte!

Razlaga.

Ob 40 danskem postu je naŹa najperva dolŹnost, da se postimo. Le ta dolŹnost veŹe vsakega kristjana, ne samo greŹnike, ampak tudi praviġne in nedolŹne. Tudi Kristus, akoravno je ves nedolŹen in svet bil, se je postil, in spokorno Źivljenje je vsakemu tudi Źe tako nedolŹnemu ġloveku v zveliġanje potrebno. Kako ostro so se prvi kristjani postili! Noben dan niso do solġnega zahoda niġ jedli, in Źe to, kar so takrat jedli, je bilo slabo, in jim nobene moġi dati ni moglo, zakaj veġi del je bilo kako soġivje, ali kako suho sadje; mesenih jedi in vina celi 40 danski post nikoli niso pokusili. Tak terd in oster post je bil ġrez 1000 let povsod, po celem kerŹġanstvu, med duhovni in ljudmi, med gosposko in med kmeti, med vojaki in med rokodelci v navadi, in takrat ni nobenemu na misel priŹlo, da bi se bil v tej reġi drugaġi zaderŹal. DandaneŹnji mati katoliška cerkev takih postov niġ veġ ne tirja, nekaj zato ne, ker so ljudje zmiraj slaběji, kakor so vġasi bili, nekaj pa zato ne, ker so ljudje Źe preveġ zanikerni, da bi take ostroŹi spolnovati hotli.

DandaneŹnji, kakor ste iz pastirskega lista milostljivega Źkofa sliŹali, je ob 40 danskem postu zapovedano v Ljubljanski Źkofiji:

a) da se nekatere dni mesnih jedi popolnoma zderŹati moramo; tisti dnevi so: vsi petki in sobote 40 danskega posta, pepelniġna sredo, kvaterna sredo, in ġetertek pred veliko noġjo.

b) je zapovedano, da se razun nedelj niġ veġ, kakor enkrat na dan do sitega najesti smemo. Do sitega najesti se, je pripuŹġeno okoli poldan, zveġer pa le enmalo; kerŹġanski uġeniki pravijo, kak

tretji ali četerti del opoldanske jedi. Od ječi do jedi se pa jesti ne sme. — Črez ostrost tega posta se noben zdrav človek pritožiti ne more, in mati katolijska cerkev je ravno zato od svoje nekdane ostrosti odjenjala, da bi ljudje ta majhen post zvesto in bolj natanjko deržali. Deržite ga torej tudi vi, ljubi kristjani!

Kar mesne jedi zadeva, že vem, da tisti, ki se zmiraj doma deržite, da se bote zderžali, in da ob petkih in sobotah 40 danskega posta, pepelnično in kvaterno sredo in v četrtek pred veliko nočjo gotovo ne bote mesnih jedi vživali. Za tiste pa, ki si grejo po svetu kruha služiti, se bojim, da bi pohujšani bili. Zakaj našli bote tu in tam kerščene ajde, ki v svoji nespametni prevzetiji cerkvenih zapoved ne porajtajo, in jih še clo zasmehujejo in se iz njih norca delajo. Taki zaničevavci bodo enkrat že zvedeli, s kom so opraviiti imeli; oni bodo spoznali, da so Boga samega zaničevali, ko so zaničevali cerkev, ki jim je postno zapoved dala v božjem imenu in po božjej oblasti. Dostikrat je Bog take zaničevavce cerkvenih zapoved že na tem svetu očitno kaznoval. Exemplum ex: „Jedro kat. nauka“ pag. 340. Z Bogom se ni norčevati.*

Od vas, ljubi kristjani! si še tega misliti ne morem, da bi cerkveni zapovedi nepokorni bili, in da bi ob takih dneh meso vživali, ob katerih je prepovedano vživati ga. Pa tudi to me ubogajte, da se ne bote nič več, kakor enkrat na dan do sitega najedli, in zvečer nikoli popolnoma ne. Če ste sicer zdravi, vam ta post gotovo ne bo škodoval, zakaj pri takem postu se že lahko obstoji. Mati katolijska cerkev, koja s svojimi otroci zmiraj tako ljubeznjivo in preserčno ravna, pa vendar pri tem majhnem postu razloček dela, in ona bolehnim, že starim, in takim mladim ljudem, kteri so še slabi, in potlej pa težko delavnim in nekterim ženam tudi še ta post zmanjša, in torej v katekizmu stoji, da so od posta izvzeti. Vendar se pa spet misliti ne sme, da takim se ni clo nič potreba postiti; le toliko so izvzeti, da ni dolžnost, da bi se tako natanjko, kakor drugi postili; toliko, kolikor se postiti morejo, jih dolžnost zmiraj veže. Če se postiti ne morejo do poldan, naj se postijo do enajstih, če do enajstih ne, do desetih ali devetih, in ravno tako naj se popoldan, kolikor morejo, postijo. Tudi otroke že od majhnega k postu ravnajte, zato da se bojo že od majhnega zatajevati, in svojemu mesu nasproti ravnati začeli. Storite tako, kakor je meni enkrat neka žena povedala. Vprašal sem jo, če se tudi njeni otroci kaj postijo; rekla mi je: sicer po starosti, eni se postijo do 8, eni do 9, in eni do 10, in ravno tako jih tudi pri malici ločim. Če imate družino, če imate hlapce in dekle, tudi njim priporočujte, da naj se postijo. Brez posebne potrebe, brez posebnega vzroka nikar več, kakor dvakrat, t. j. opoldne in zvečer kuhanega ne jejte. Kdor pri tem obstati ne more, naj pa kruh je. Da pa vendar vaši posli

* Vide exempla in „Slov. Prijatelj“ 1865. p. 47.

zavoljo posta črez vas, godernjali in vam očitali ne bojo, da jih le iz vohernije k postu priganjate, pustite jim pa kruh, kakor sicer odpert, ali pa jim ga dajte. Če se morejo, ali če se hočejo, naj se postijo; če se pa postiti nočejo ali ne morejo, jih pa spet nikar ne silite; tisti, kateri na božje reči kaj porajtajo, se bojo že postili, pri drugih pa, kateri so malo prida, je tako vse zastonj, in taki bi vas še preklinjali, če bi jih kaj veliko k postu priganjali in jim kruh kratili.

Pa tudi to si zapomnite, da post se ne le s samo jedjo, ampak tudi s pijačo prelomi, in če je pijanost že tako vselej greh, je v postu, ki je tako svet čas, še bolj. V starih časih celi 40 danski post vina nobenkrat pokusili niso; zdaj pa ravno za potrebo pri jedi, kdor ga sicer vselej ima, ali kedar se človek na kaki poti znajde, vino ni prepovedano. V starih časih ob postnih dnevih tudi še vode drugači kakor pri jedi piti niso hotli. To je pa od tod prišlo, ker so v začetku v postu večji del vsakdan k meši hodili in k obhajilu šli (sv. meša je bila pa v postu vselej popoldne proti večeru). Mati katolijska cerkev v Tridentinskem zboru od vode nič ne spominja, da bi se v postnih dnevih piti ne smela, in kerščanski učniki so sploh teh misel, da z vodo se post ne prelomi, zato ker človek vodo le iz potrebe pije, ne pa iz poželjenja in nezmernosti.

Da bo pa post Bogu prijeten, pa to še ni zadosti, da se postimo, ampak dolžnost je, da to, kar s postom prihranimo, u b o g a j m e d a m o, zakaj če bi tega ne storili, bi se le v svoj časni dobiček postili. Posebno pa je za tiste dolžnost, da zdaj v postu kaj več ubogajme dajo, kateri se veliko postiti ne morejo, zato da z miloščino to nadomestijo, kar s postom spolniti ne morejo.

Ker je 40 danski post čas zatajevanja in pokorjenja, se to že zastopi, da se je človek ob tem času vsega posvetnega, akoravno sicer nedolžnega veselja zderžati dolžen, zato so od matere kat. cerkve zdaj vse ženitvanjske veselja prepovedane, in zato se zdaj vselej, kedar kakega svetnika ali svetnic praznik ni, sv. meša v plavi boji, to je, v boji pokore bere. Zato, ljubi kristjani! tudi vi se zdaj vseh posvetnih kratkočasov in vsega norenja zderžite, ampak ves ta sveti čas bolj v žalosti, v tihoti in samoti preživite. Tudi Kristus se je takrat, ko se je postil, v samoto podal. Žalujte zavoljo svojih grehov in zavoljo družih ljudi, zakaj zdaj je posebno pripraven in prijeten čas, zdaj se bo morebiti Gospod Bog vas usmilil, in vam vse vaše grehe odpustil; zderžite se zdaj vsega posvetnega; storite tudi razloček v oblačilih; prevzetnost se že tako nikoli za kristjana ne spodobi, pa vendar v postnem času še menj. „Memento homo, quia pulvis es, etc. . . .“ „Prah si bil, in v prah se boš spremenil“ . . . Od prvih kristjanov se bere, da so v postu bolj oestro in bolj spokorno oblečeni hodili, in da so grešniki, kateri so v očitni pokori bili, ves čas, dokler so pokoro delali, oestro oblačilo nosili, s pepelom potreseni in z vervjo prepasani bili. Če

tudi v takih zunajnih rečeh še nobena pobožnost in nobena pokora ne obstoji, in če je tudi človek, pri vsi zunanji pobožnosti lahko hinavec, kakor so nekdanji farizeji bili, se zavoljo tega le vendar zunanje reči, zunanje pokore opustiti ne smejo.

V postu je tudi še bolj, kakor drugekrat moliti potreba, zakaj grešniku, kateri se k Bogu spreobrniti in se spokoriti hoče, je molitev najbolj potrebna. Dokler grešnik moliti ne začne, ni nobenega upanja, da bi kaj iz njega bilo. Kedar se enkrat k molitvi poda, je znamenje, da ga grehi skerbe, in da svojo revščino spozna, in da ravno zato k Bogu zdihuje. Mi moramo v postu posebno za to Boga prositi, da bi nam grehe odpustil, da bi naše poste in druge spokorne dela za pokoro sprejel, in da bi nas vseh svetih meš in drugih molitev sv. katoliške cerkve in vseh molitev in dobrih del pobožnih kristjanov deležne storil. Priporočajte se za le-te reči vsak dan Bogu, in da bote to bolj vredno opravili, samo če je mogoče, zdaj v postu tudi ob delavnikih k sv. meši hodite. Moliti moramo zdaj v postu tudi za druge kristjane po celem svetu, posebno za vse grešnike, da bi jim Bog ta sveti postni čas gnado spreobrnjenja in gnado resnične pokore dodelil. Eden za drugega molimo, eden za drugega k Bogu zdihujemo, in tako se bo naša molitev po celem svetu ena z drugo sklenila, in mi bomo molitve eden drugega deležni postali.

Med molitve se pa ne šteje samo to, če človek kako molitev opravlja, ampak človek moli vselej, kedar svoje srce k Bogu povzdiguje, zato se med molitev štejejo tudi sveti pogovori, sveto branje, sveto petje, posebno premišljevanje kakih svetih reči, ali kakih božjih skrivnost. Vaši pogovori naj bodo zdaj v postu posebno sveti, nobena nerodna, nobena opravljava, nobena lažnjiva, prepirljiva in pohujšljiva beseda naj iz vaših ust ne pride. Kteri brati znate, ob sobotnih in nedeljnih večerih, in tudi drugekrat kaj pobožnega berite. Posebno lepo in za postni čas potrebno branje je pasijon ali terpljenje našega Gospoda Jezusa Kristusa. Bolj svetega in za vsakega človeka potrebnega premišljevanja ni, kakor je premišljevanje terpljenja Jezusa Kristusa, zakaj v tem premišljevanju najde človek, kako velik in kako strašen da je greh, in potlej pa tudi, kako neizmerna je ljubezen božja proti nam ljudem, ker vidi, da greh, da naše hudobije so krive, da je Kristus, edini Sin božji, na svet priti in toliko terpeti moral, da nas je s svojim terpljenjem in s svojo grenko smertjo večnega pogubljenja odrešil. Premišlujte torej, ljubi moji kristjani! tudi vi večkrat Kristusovo terpljenje, in da si ga bote ložej pred oči postavili, ob nedeljah in praznikih, če vam čas pripušča, križev pot molite, kakor ga več del že radi molite. Premišlujte, koliko je Kristus za vas terpel, da vas od večnega pogubljenja odreši. Poglejte svete roke Gospodove, one so svet in nas vstvarile, — in naši grehi so jih na križ pribili. Poglejte njegove svete noge, one so Zveličarja skoz puščavo te zemlje

nosile — in mi smo jih z žebli prebodli. Premislite njegove božje usta; one so se odperle, da nam mir oznanijo — in mi smo jih z jesihom in žolčeni napajali. Premislite njegovo sveto glavo, ona se nagne, da nas v smerti poljubi in podeli sv. mir — in mi smo jo s ternjem kronali. Premislite njegovo božje serce, ljubilo nas je noter do smerti, — in sulica naših pregreh ga je ranila. To vse pre-mišljajte, in radi se v tem premišljevanju pomudite, zakaj pot križa pelje v večno življenje!

S k l o p.

Zdaj, ljubi poslušalci moji! veste kako nam je ta sveti postni čas preživeti. S postom in zatajevanjem, z molitevjo in premišljevanjem, z dobrimi deli in kerščanskimi čednostmi se za svete velikonočne praznike pripravljamo, in potlej, o potlej bo ta sveti postni čas po besedah sv. Pavlja prijeten čas za nas, in čas večnega zveličanja. Amen.

Pridiga za II. postno nedeljo.

(Od nebes.)

„Gospod! dobro nam je tukaj biti; ako hočeš, naredimo tukaj tri šotore, tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.“

(Mat. 17, 4.)

V v o d.

„Kakor so mene sovražili in preganjali, rekel je Kristus svojim aposteljnóm, tako bodo tudi vas sovražili in preganjali, s shodnic bodo vas pehali, zvezali in pred kralje in oblastnike zavoljo mojega imena vlačili; vi bote jokali in plakali, svet pa se bo veselil, prišel bo celo čas, ko bo vsak mislil, da je dobro delo storil, kedar vas bo ob glavo djal. Ali ne bojte se ljudi, kateri vam ne morejo nič več storiti, kakor življenje vzeti, ampak bojte se tega, kateri zamore vašo dušo in telo večno pogubiti. Veselite se in veselja poskakujte, zakaj vaše plačilo v nebesih bo obilno; na dvanajstih stolih bote sedeli in dvanajst Izraeljskih rodov sodili.“

Glejte, predragi kristjani! s takimi lepimi in prijaznimi besedami je Jezus svoje ljube, pa žalostne učence tolažil, jim nebeško veselje obljubil in jih za vse terpljenje pripravne in voljne storil. Tri izmed njih pa, katere je najrajše imel, Petra, Janeza in Jakoba vzel je s seboj na visoko goro, ter se tamkaj pred njihovimi očmi spremenil; njegovo obličje se je svetilo kakor solnce, njegova oblačila

so bila bela kakor sneg in ves z nebeško svetlobo obdan se je z Mojzesom in Elijem pogovarjal. Peter, ves zamaknjen v nebeško lepoto poln veselja zavpije in reče: „Gospod! tukaj nam je dobro biti, ostanimo tu in naredimo tri šotore, tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.“

Ljubi bratje in sestre! Peter je le eno kapljo nebeškega veselja pokusil, in vendar bi bil rad za zmiraj zemljo zapustil; premislimo tedaj tudi mi včasih, kakošno veliko plačilo nas v nebesih čaka in ne bo se toliko greha in pohujšanja na svetu videlo. In da bi zraven tega vas pravične, bogoljubne duše malo potolažil, in nekoliko zaupanja v vašo dostikrat žalostna serca vlil, bom govoril danes od nebeškega veselja in vam povedal, kako neizrečena in nezapopadljiva je sreča izvoljenih v nebesih.

Preden pa to dalje razlagam, prosim vas za navadno poslušanje.

I. del.

Vi ne smete od mene zahtevati, da bi vam nebesa tako lepo popisal in izmalal, kakor so same na sebi, zakaj derzno bi bilo od mene, ko bi se jes kaj takega podstopil, česar vsi učeni in modri od stvarjenja sveta noter do zdaj niso zamogli storiti. Tudi še nisem v nebesih bil in tudi nobeden svetnik še mi ni prišel pravit, kaj se v nebesih godi; torej z svoje lastne skušnje od nebes ne morem govoriti, in ko bi prav kakošni svetnik mesto mene tukaj na prižnici bil, le verjemite mi, da vam ne bi mogel drugega povedati, kakor to: Nobeno oko še ni videlo, nobeno uho slišalo, in nobenemu še ni na misel prišlo, kar je Bog tistim pripravil, ki njega ljubijo. Prej bi si upal zvezde na nebu in listje na drevesu prešteti, kakor najmanj kapljo nebeškega plačila zapopasti ali izreči. Meni se zdaj skoro ravno tako godi, kakor sv. Avguštinu, ko je hotel od nebeškega veselja pisati: prikaže se mu angeljska podoba in ga tako nagovori: „Kaj delaš, Avguštine? Ali misliš vse morje v majhno posodico spraviti? Ali meniš, da bo tvoje oko videlo, kar človeške oči še niso videle? Ali meniš, da bo tvoje uho slišalo, kar človeška ušesa še niso slišala? da bi tvoje serce zapopadlo, česar še ni mogel izgovoriti nobeden jezik, ne človeški, ne angeljski? Pusti, ne podstopi se kaj takega, kar ti ni mogoče; nikar ne išči na zemlji, kar se le v nebesih najde, rajši si prizadevaj, da boš skoraj gor v nebesa prišel.“

Pa če le to pomislimo, kar nam sv. pismo pove, in naše serce bo gorelo od želja in ljubezni do nebes. Sv. Janez nam v skrivnem razodenju sv. nebesa tako opisuje: „Videl sem, pravi on, videl sem prebivališče Boga in njegovih izvoljenih, na štiri vogale je bilo zidano in z velikim visokim zidom obdano. In nebesa so bila zidana na dvajsetih velikih skalah, katere so bile iz dražjih in najbolj zlahtnih kamnov od vseh krajev. Ves zid je bil iz silno lepega kamna, jaspisa po imenu, in je imel dvanajst vrat, od solčnega vzhoda tri,

od solnčnega zahoda tri, od jutra tri, od večera tri, in nad vratmi so bila zapisana imega dvanajst Izraeljskih rodov. Vrata so bila iz dvanajst velikih, uragih biserov, vsaka iz enega; hiše po mestu in ulice so bile iz samega zlata, čistega in bliščečega kakor steklo na solncu. Mesto ne potrebuje ne solnca ne lune, zakaj božja svetloba sveti po njem, in vrata ne bodo nikoli zaperta, ne po dnevi ne po noči, zakaj tam ni več nobene noči.“ Pred božjim tronom pa sem videl vodo življenja, ki je čista in se sveti, kakor kristal. Na obeh straneh te vode raste drevo življenja katerega listje je zoper vsako bolezen. Kletve pa, mu reče angelj, ne bo tukaj nobene, ne vpitja, ne bolečine, ne žalosti, ne smerti, zakaj Bog bo prebival v človeku, on bo njihova tolažba in bo obrisal vse solze od njihovih oči, on bo njihovo veselje, in gledali bodo njegovo obličje in njegovo lepoto, zato pa tudi nobeden ne pride sem, katerega ime ni zapisano v bukvah življenja.“

Kerščanska duša! ali se ne vzdiguje tvoje serce? Ali ne kipi v tebi vse, ker te tolika sreča čaka? Ali nimaš nobenega poželenja, piti iz studenca vsega veselja in jesti od drevesa življenja, od drevesa vse prijetnosti in vse sladnosti? Vse, karkoli boš mislila in pozelela, vse boš dosegla. Tam se ne boš nikoli postarala, ampak v vedni mladosti boš živeła; tvoja lepota ne bo nikoli obledela in solnce se bo skrilo pred tvojo svetlobo; nobena bolezen te ne bo več nadlegovala, smert s svojo strašno koso bo bežala pred teboj in v večnem zdravju boš cvetela, kakor roža v spomladanskem času. Tam ne boš občutila ne mraza ne vročine, nobeden te ne bo jezil, nobeden togotil, ampak vse bo v veselji, vse v pokoju. In vendar to še en del ni tvoje sreče, še ne senca tvojega veselja; še vse kaj drugega, še vse kaj večjega ti je pripravljeno, to namreč, da boš od obličja do obličja Boga gledala in se z njim vekomaj veselila. Od tega pa več govorim v

II. delu.

Povzdignimo danes, ljube duše! še enkrat svoje glave in poglejmo nekoliko s svojim duhom okoli po nebesih, in zagledali bomo najprej tista prebivališča, katera so za nas pripravljena in od katerih je Kristus svojim apostelnom rekel: „V hiši mojega Očeta je veliko prebivališč.“ Iz teh prebivališč bodo nam naproti prišli vsi svetniki in svetnice z nebeško lučjo ogernjene, in vsi tisti ljubljeni, ki so pred nami umerli in za katerimi smo mile solze točili. Sin bo spet našel svojega očeta, hči svojo mater; starši svoje otroke, žena svojega moža, prijatelj svojega prijatelja. Z velikim veseljem bodo se poljubili, objeli in z besedami sv. Pavlja drug drugemu rekli: „Tako bomo zdaj zmiraj pri Gospodu, in nobena nesreča nas več ne bo ločila.“

Med temi sv. trumami bomo zagledali tudi tiste svetnike,

katere zdaj častimo in za pomoč prosimo. Videli bomo vse svetnike starega testamenta, sv. Janeza Kerstnika, sv. Jožefa, videli bomo prvega med apostoljmi sv. Petra in njegovega sovražnika sv. Pavla, sprijaznili bomo se z nedolžnim Janezom, ki je na Jezusovih persih slonel, z sv. Avguštinom in sv. Hieronimom, s tema učenima in svetima možema; seznanili se bomo z svemi čistimi mladenči, z Egipčevskim Jožefom, s sv. Ignacijem in sv. Alojzijem; prijatelji bomo postali vsem nedolžnim devicam, sv. Neži, sv. Luciji in sv. Barbari. Čudili se bomo in z besedami brumnega Joba jih nagovorili: „Dosihamal smo od vas, od vaše brumnosti, lepote in svetosti le govoriti slišali, zdaj pa vas s svojimi lastnimi očmi vidimo.“ Mi bomo hoteli na svoja kolena pred nje pasti, ali oni tega ne bodo pripustili, ampak na svoje srce bodo nas pritiskali in rekli: Vi ste zdaj naši bratje in sestre, le pridite in poglejte, kaj vam je pripravljeno.

In potem bodo nas peljali — oh kakošno veselje — pred božji tron k največi sreči. In tukaj bomo videli Jezusa, našega božjega Zveličarja, na njegovem tronu z vsem veličastvom obdanega, in to, pravi sv. Terezija, je lepše od vsega, kar si zamoremo misliti. Na njegovi strani se sveti kakor danica med zvezdami Marija, prečista devica, in okrog in okrog njega so čisti mladenči in kerščanske device, katerih ni premagala kača skušnjave; beli kakor sneg in čisti kakor jagnjeta palmove veje v rokah deržijo, iz njihovih ust pa se razlega od enega kraja nebes do drugega tista nova sv. pesem, katere noben drug svetnik ne ve in ne zastopi, in desetstisučkrat sto tisuč pravi Danijelj, jim streže pri ženitnini, katero imajo z nebeškim ženinom.

In tukaj bomo tudi videli — kdor ima zastopnost, naj zastopi — Boga samega, in tako ga bomo videli, kakor je od obličja do obličja. Pa tudi tukaj jes moram nehati, zakaj ravno to je, kar naša plitva in slaba pamet ne more zapopasti, ravno to je, kar apostelj govori, da ni nobeno oko videlo, nobeno uho slišalo in nobenega človeka srce občutilo.

Zdaj se ne čudim več, da so svetniki in svetnice božje radi vse prestali in kri prelili, da so le boljše upanje imeli, Jezusa gledati, ljubiti in uživati. Ko je bil sv. Ignacij izvedel, da bo pred divje zveri veržen in raztergan, se je jako veselil, ko pa je izvedel, da hočejo kristjani v Rimu za-nj prositi, je bil silno žalosten in jim je tako pisal: Moji priserčni bratje! jes drugo nič ne iščem, kakor Jezusa, ki je za me umrl, ki je za me pokopan bil in na tretji dan od smerti vstal. Moji ljubeznjivi bratje! lepo vas prosim, nikar mi ne branite v nebesa, živ vam pišem s svojo lastno roko, da iz serca želim za Jezusa umreti. Že zdaj slišim Jezusa, da moji duši pravi: „Ignacij! pridi k mojemu očetu v nebesa.“ Zato se ne čudim, da je David tako zdihoval: „Kdaj bom vendar prišel in se znašel pred tvojim obličjem, o Gospod!“

Vi krivičniki, le goljufajte in kradite, kolikor je v vaši moči;

pijanci, le zalivajte svoja gerla z vinom in drugimi žganimi pijačami, kolikor morete; nečistniki, le uživajte živinsko veselje, kolikor vam ga vaša spacena natora pripusti, zato vam ne bo nihče nevoščljiv, če vi svetih tisučkrat srečnih nebes ne bote nikoli videli. Ali vi tudi to pomislite, kar sv. Avguštin pravi: „Boga eno samo četertinko ure gledati, je večja sreča, kakor tisoč let kralj celega sveta biti.“ Amen.

II. pridiga za II. postno nedeljo.

(Homilija; gov. J. A—st.)

„In jih pelje same na visoko goro, in se je spremenil pred njimi.“ (Mat. 17, 1.)

V v o d.

Danes nam sv. evangelje pripoveduje od Jezusovega spreminjenja na Taborski gori. Šest dni pred svojim terpljenjem in svojo smertjo je pripovedoval svojim apostelnom, kaj da se bo v Jeruzalemu z njim godilo. Poprej pa je še tri zmed svojih apostelnov seboj vzel na Taborsko goro, in se je v pričo njih spremenil, da jih je poterdil v veri, da je res Sin božji, ako ravno ga bodo kmalo terpeti in na zaničljivim lesu križa umreti videli. Kakor vselej, tako ima tudi danešnje evangelje veliko podučljivega za nas, in ravno zato hočemo to sv. evangelje v svojo dušni prid premišljevati. Bodite pripravljeni!

Razlaga.

1. Jezus se je od časa do časa podajal v samoto, se je podajal na visoke gore, da je tako proč od šumečega sveta bolj goreče molil, in se s svojim nebeškim Očetom pogovarjal. To je storil tudi, ko se je spremenil, kakor nam sv. evangelje pove: Jezus vzame seboj Petra in Jakoba in Janeza, in jih pelje same na visoko goro. — Ljubi poslušalci moji! tudi nam naj bo samota ljuba. Glejte, na takih krajih, ki so od ljudi bolj odločeni, se Bog najraje razodeva in se najti da; na takih krajih ne bomo tako moteni, in se lažje z Bogom pogovarjamo, in za zveličanje svoje duše si lažje kaj sprosimo. In ta samota je povsod najti, v to samoto se vsak lahko poda. Kako? — Sv. Bernard odgovori: „Ostani sam! Umakni se od ljudi, skrivaj se pred svetom, beži tudi od svojih domačih, loči se tudi od svojih prijateljev, in še clo od tega, ki ti streže, in je zmiraj okoli tebe.“ Pa morebiti praviš: jes nimam nobenega posebnega

kraja, nobene kamerce, in hribi in gozdi so predelež za me. Kristjan! izvoli si za to cerkev. Ko je služba božja dokončana, in ljudje iz cerkve na dom grejo, ostani lepo še v cerkvi; govori tukaj z Bogom, razveseluj tukaj svojo dušo z Bogom v pobožni molitvi, jôkaj in zdihuj k Bogu, če te kaj na sercu teži, in le verjemi mi, gotovo boš vselej okreplean in potolažen se vrnil na svoj dom.

2. Le tri aposteljne je vzel Jezus na Taborsko goro seboj, da bi bili priče njegovega spremenjenja: Petra, ki ga je za poglavarja cerkve odločil, in ki je že poprej enkrat očitno spoznal, da Kristus je Sin živega Boga. Jakoba, ki je bil prvi, ki je imel s svojo kervjo spričati, da Jezus je pravi Bog; in poslednjič sv. Janeza, ki ga je posebno ljubil, ker ta ga je imel še clo pod križ spremiti, in je imel najrazločnejši oznanovati, da je Jezus pravi Bog. Jezus, kakor Bog in človek je dobro vedel, da ti trije učenci ga bodo pozneje na oljski gori v njegovi žalosti in njegovih smertnih težavah videli; zato jim je dal tukaj tako rekoč žark svojega božjega veličastva gledati, da bi jih posebno v veri poterdil, da bi se ne pohujšali nad njim, ko ga bodo videli na zaničljivem lesu križa umirati.

3. Ko je Jezus na goro prišel, se je na zemljo vergel, in je molil, in se je Gospod v svitli podobi, v nebeški luči pokazal. In se je spremenil pred njimi, in njegov obraz se je svetil kakor solnce, njegove oblačila pa so bile bele ko sneg. In glej! prikazala sta se dva moža iz starodavnih preteklih časov v nebeški lepoti, Mojzes, ki je že pred 1500 leti, in Elija, ki je pred 930 leti to solzno dolino zapustil, in sta se pogovarjala z njim, kaj bo v Jeruzalemu terpel.

Videli so učenci Jezusa v nebeški podobi. Svet strah jih je opadel, ko so videli tako spremenjenega. Vsi trije so zamaknjeni stali. Peter, ves sam iz sebe, reče Jezusu: „Gospod, tukaj nam je dobro biti! Če hočeš, postavimo tukaj tri šotore, tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.“

Peter le okusi, in vidi le nekoliko žarkov nebeške svitlobe nad Jezusom; on vidi zraven Jezusa le samo dva svetnika; on pri vsem, kar vidi, ima le majhen okus od nebeškega veselja, ali vendar je ves sam iz sebe, precej lahko na svet pozabi, si ne želi več nazaj k svetu. „Gospod! tukaj nam je dobro biti!“ zakliče, ko je govoril z Jezusom. O moj Bog! kako dobro, kako neizrečeno dobro nam bo še le tamkej biti, kjer se boš svojim izvoljenim uživati dal od obličja do obličja, kakor si! Tamkej bomo z Jezusom, v družbi veliko milijonov angeljev in veliko milijonov izvoljenih, in se bomo vekomaj veselili. Tamkej v tistih srečnih prebivališčih zveličanih, kjer nobena slabost, nobena bolezen, nobena revščina, nobena nesreča naše zadovoljnosti ne bo več kalila, tamkej bo dobro biti. „Gospod, tukaj je dobro biti!“

Na to veliko, neizrekljivo in večno nebeško veselje mislimo vsakdan. Ta misel nas bo k vsakršni čednosti spodbujala, in nas

tolažila pri vseh naših težkih delih, v vseh naših boleznih, v vsem našem trpljenju, v vsem preganjanju, v naši revščini in v drugih nadlogah.

Ko so sv. Dorotejo v mestu Cezareji v Kapadocii zavoljo kerščanske vere leta 304 vjeli, so jo v ječi z baklami žgali in neusmiljeno topli, in poslednjič, ker ni hotla kerščanske vere zatajiti, so jo k smrti z mečem obsodili. Pa z mislijo na nebesa je to obsojenje tako sprejela, kakor da bi bila na prijeten vert k svojemu ženinu povabljena.

Ko je enkrat sv. Fulgenci lepo Rimsko mesto ugledal, zdihnul je: „O kako lep mora še le nebeški Jeruzalem biti, ker je že pozemeljsko mesto tako lepo!“

Nobeno oko še ni videlo, nobeno uho še ni slišalo, in v nobenega človeka serce ni prišlo, kar je Bog tem pripravil, kateri njega ljubijo.“ (I. Kor. 2, 9.) O veselimo se torej tistega, ko bomo z Jezusom spremenjeni, ko se bomo — kakor danes Zveličar — tudi mi svetili, kakor solnce. Živimo pa tudi zdaj tako, da bomo zamogli upanje imeti, enkrat z Jezusom spremenjeni biti, in s Petrom veselo klicati: „O Gospod! tukaj nam je dobro biti!“

„Naredimo tukaj tri šotore! „S šotori, ljubi moji! tukaj na tem svetu ni nič! Zakaj tukaj nimamo obstoječega mesta, temuč iščemo prihodnjega,“ (Hebr. 13, 14.) — kedar bo razpadljivi šotor našega telesa od smrti podert, potlej še le nas bodo v večne šotore sprejeli, kjer bomo zmiraj pri Bogu, kjer bomo klicali in rekli: „Gospod, tukaj nam je dobro biti!“ Torej sursum corda! na kvišku serca! „Iščimo, kar je gori, kjer je Kristus, sedeč na desnici božji. Hrepenimo po tem, kar je zgorej, ne pa po tem, kar je na zemlji, v tej solzni dolini. (Kološ. 1, 1. 2.) Zato večkrat s kraljem Davidom zdihujemo k Bogu: „Kako ljube so mi tvoje prebivališča, Gospod vojskinih trum! Moja duša hrepeni in koperni po lopah Gospodovih.“ (Ps. 83, 2, 3.) Zdihujemo s sv. Pavljom: „Želim razvezan in s Kristusom biti“ — za vselej!

4. „In prikazala sta se Mojzes in Elija, ki sta z njim govorila.“ Mojzes in Elija sta bila najimenitnejša preroka stare zaveze, in sta se prikazala, da sta oba pričala, da je Jezus zares tisti Odrešenik, kateri je bil oznanjen v postavi in prerokih, in da postava in preroki se v njem dopolnijo. Zakaj Mojzes pomenja postavo, Elija pa preroke.

Ne samo Kristus Gospod je tretji dan častit od mertvih vstal, in se je skoz 40 dni svojim prikazal; Mojzes in Elija že davno umerla, sta se prikazala; ravno to poudarjajo tudi druge prikazni.

Umerli prerok Samuel se je prikazal v Endori. (I. Kralj. 28.)

Ko je Kristus Gospod na križu umerl, je veliko mertvih iz grobov vstalo, in so se mnogim prikazali. „In grobi so se odpirali, piše sv. Matevž 27, 52. 53., in veliko teles svetnikov, kateri so

spali, se je obudilo. In so šli iz grobov po njegovem vstajenji, in so prišli v sveto mesto, in so se mnogim prikazali.“

Od takih prikazni se v življenji svetnikov večkrat bere. Tako piše sv. Ambrož, da je sv. apostelj Peter, ko so kristjane preganjali, od svojih prošen bil, naj Rim zapusti, in ko je Peter že na poti bil, se mu je Kristus prikazal. „Domine, quo vadis?“ ga je Peter prašal, Gospod, kam greš?“ In Kristus mu je odgovoril: „Venio, iterum crucifigi, grem da bom spet križan.“ Iz teh besed je Peter spoznal, da naj nikar ne beži, ampak pri verni čredi ostane, in sv. vero dalje oznanjuje. V spomin na to so pozneji na tistem kraju, kjer se je Kristus prikazal, kapelico zidali, ki še dandanešnji stoji, in se imenuje: „Domine, quo vadis?“ „Gospod, kam greš?“

Ko so enkrat stariši sv. device in mučenice Neže na njenem grobu molili in žalovali, se jim je v nebeški svitlobi Neža prikazala s trumo sv. devic in je rekla: „Ljubi starši, nikar ne žalujte zavoljo moje smerti; zakaj jes sem in živim s temi devicami polna veselja pri tistem, ki sem ga v svojem življenju iz celega serca ljubila.“

In takih prigodb, da so se mertvi prikazali, bi vam lahko še veliko povedal. Prikazni mertvih se torej ne morejo tajiti, ker sv. pismo in cerkveni očetje od njih pripovedujejo. Take prikazni so pa le redka in čudna reč, in jih ne smemo pričakovati, dokler je naša duša s telesom obdana. Potlej pa, ko se bo naša duša tega trupla znebila, bomo pa svoje ljube, ki so pred nami v večnost šli, zopet videli, zakaj ravno take prikazni nas učé, da le truplo umerje, duše pa po smerti še žive v večnem življenji.

Zato, ljubi kristjani! nikar preveč ne žalujte, kedar vam nemila smert koga zmed vaših ljubih vzame, vaši ljubi, če tudi umerjejo, še žive v boljšem, lepšem življenji, enkrat jih bote spet videli.

Ti dobra mati! ki si v velikih bolečinah svojega otroka rodila, si marsiktero noč pri njem prečula, si s solznimi očmi za njegovo zdravje molila, in nisi bila uslišana, si vendar morala gledati, kako so ti ga v grob zagernili, — nikar ne žaluj, saj nisi zastonj bolečin prestala, nisi zastonj za-nj skerbela, spet ga boš enkrat videla, v nebesih se ti bo za vse tvoje dobrote zahvalil.

Uboga, zapuščena vdova! ki si svojega ljubega moža zgubila, in zdaj na njegovem grobu solze točiš; vstavi svoje solze, — tvoj mož še živi, tam unkraj groba ga boš spet našla, brez strahu, ga še kdaj zgubiti.

Vi zapuščeni otroci! ki vam je nemila smert prezgodaj dobre stariše vzela, — nikar ne jokajte, vaši stariši še žive v lepši, boljši deželi, tam jih bote spet našli, in se ne bote nikoli več od njih ločili. — Naši ljubi, če so tudi umerli, — še živé; — o kako vesela, tolažna resnica je ta za nas!

5. Ko je Peter še govoril, jih je svitel oblak obsenčil, in iz

oblaka se je slišal glas: „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadenje; njega poslušajte!“

Tako je nebeski Oče zaklical danes učencem na Taborski gori, tako kliče še zmiraj tudi nam vsem. O zato se terdo Jezusa deržimo, in zvesto spolnujmo nauke, ki nam jih je z besedo in z izgledom dajal, da nam bo dobro tukaj in tamkej — in da bo tudi od nas nebeski Oče rekel: Ta je moj ljubi sin, moja ljuba hči!

„Kedar so učenci ta glas iz nebes zaslišali, so na svoj obraz padli, in so se silno bali.“ — Oh, če je pa že ta glas iz svitlega oblaka, ki je le v ljubezni izgovorjen bil: „Ta je moj ljubi Sin!“ aposteljne tako prestrašil, da so po tleh popadali; kako se bodo še le grešniki na sodni dan prestrašili, ko bodo strašni glas iz ust serditega božjega sodnika zaslišali: Poberite se vi prekleti od mene v večni ogenj! Kakor od strele zadeti bodo grešniki popadali!

Jezus pa učencev ni pustil v takem strahu ležati, je pristopil, in se jih je dotaknil, in jim rekel: Vstanite, in nikar se ne bojte! In spregledali so, in niso nikogar videli, kakor Jezusa samega. Zginila sta Mojzes in Elija, ta dva velika preroka, zginila je velika svetloba njih Učenika.

6. Z gore gredé pa jim je Jezus rekel: „Nikomur ne pravite te prikazni, dokler Sin človekov od mrtvih ne vstane,“ kar so tudi spoznili.

Tako tudi mi skrivnost, ki nam jih bližnji zaupa, nikar nikomur ne razodevajte. Sv. Duh v sv. pismu opominja: „Ne razodevajte nikomur svojega serca.“ (Sir. 8, 22.) Blebetač dostikrat sam sebi največ škoduje.

Ko je močni Samson s prilizovanjem Dalile se dal omotiti, da jej je svoje serce razodel, je bil nesrečen, zapustila ga je moč, Filistejci so ga zgrabili, so ga v ječo zaperli, ter je mogel mleti. (Sodnik. 16.)

Kdor skrivne reči razodeva, se pregreši zoper zvestobo in pravičnost, pride ob zaupanje, on se dostikrat pregreši, in njegov greh je večji ali manjši, ki iz njegovega govorjenja pride.

Hudobni kralj Venceslaj je sv. Janeza Nepomučana napeljeval, da bi mu razodel, kaj se je kraljica, kateri je bil spovednik, spovedovala. Ker se pa sv. Janez ne s prilizovanjem, ne z žuganjem k temu brezbožnemu delu ni dal zapeljati, ga je zapovedal kralj v ječo vreči, in tako dolgo z ognjem terpinčiti, da bi mu vse razodel. Ko je pa grozovitnež poslednjič videl, da nič ne opravi, mu je dal po noči roke in noge zvezati, in ga v Pragi črez most v Moldavo vreči. Črez 300 let, ko so njegov grob odperli, je bilo njegovo sveto telo strohnjeno, njegov jezik pa je bil nestrohnjen in tak kakor živega človeka.

Zdaj naj vam še to povem, da zavoljo te prigodbe, ktero nam sv. evangelje danes pove, je bila gora Tabor že od sv. aposteljne Petra sveta gora imenovana (I. Pet. 1, 18.), in prva kerščanska

cesarica Helena je v spomin sprejemanja Jezusovega na tej sveti gori dala lepo cerkev sezidati, in v čast trem apostelnom Petru, Jakobu in Janezu posvetiti. Pozneji sta bila doli bolj pod goro dva kloštra sezidana, eden v čast sv. Eliju, drugi v čast sv. Mojzesu. Tako so bile želje Petra spolnjene, ki jih je vpričo Jezusa izgovori: „Gospod! naredimo tukaj tri šotore, tebi enega, Mojzesu enega in Eliju enega.“ Cerkev na Taborski gori je pozneje razpadla, in zdaj je le še ena kapelica tam, kamor vsako leto na praznik spreminjenja Jezusa Kristusa ljudje iz Nazareta popotvajo, tam sv. mešo slišijo, pri kateri se jim današnje sv. evangelje poje.

S k l e p.

O spominjajmo se večkrat spreminjenja Jezusovega. Vstanite, je rekel Jezus v današnjem evangelju apostelnom. Tako tudi jes danes rečem: Vstanimo vsi, ne bojmo se stopiti na ozko pot, ktera pelje v nebesa. Vstanite posebno grešniki in nastopite pot prave pokore, in hodite stanovitno po njej. Mislite na veliko plačilo v nebesih. O prizadevajmo si vsi, da pridemo kje gori, in da bomo zamogli s sv. Petrom reči: Tukaj nam je dobro biti.“ Amen.

Pridiga za god sv. Neže.

(Kako zamoremo zderžni in čisti biti; gov. M. T.)

„Pripravljene so šle z njim na ženitnino, in duri so se zaperle.“ (Mat. 25, 11.)

V v o d.

Med vsemi devicami, ki so za Kristusovo vero svojo kri prelile, cerkveni učeniki sv. Nežo najbolj hvalijo in povzdigujejo. In to po pravici; zakaj premagala je komaj 13 let stara dva huda sovražnika, enega priliznjena zoper čistost, drugega neusmiljenega zoper vero. Sv. Ambrož nam pripoveduje, da je bila rojena v Rimu od bogatih in pobožnih kerščanskih starišev. Komaj je bila 12 let stara, so se jej že ženini ponujali, ker je bila ne le bogata, ampak še bolj sloveča zavoljo svoje telesne lepote. Ali, dasiravno je imela ženinov iz najviših stanov in plemenitega rodu, vendar ni nobenemu ne serca, ne roke dala, ampak je vsakemu serčno odgovorila: „Jezus je moj ženin, in drugzega nočem.“ Kakor se pa po navadi posvetna ljubezen v jezo in v maščevanje spreminja, tako je tudi njej ta odgovor sovražnikov pridobil, ki so jo pri nevernem oblastniku zatožili, da je kristjana. Ta jo skuša najpoprej s priljudnostjo prego-

veriti, jo pelje pred malike in jo mora, da naj jih moli; ona pa jih je zaničevala kot lažnjive bogove in mu rekla, da jo bo lažej umoril, kakor pa Jezusu nezvesto storil. Potem jo veli v nesramen hram peljati, in jo največim razuzdancem zročiti, da bi jej devištvo vzeli. Ali ona moli k Bogu, in njegov angelj jo zakriva, da si jo nesramni mladenči še pogledati ne upajo. Eden izmed njih, ki se je tega iz gerdi želja bil prederznil, je bil pri tej priči od nebeškega ognja uparjen, in se zverne, pa na prošnjo sv. Neže se zopet oživi. Potem, ko jo zopet tu ne premaga, jo obsodi na gromadi zgoreti. Pa sv. Neža brez vse škode na njej stoji in moli, plamen se je ne prime. Zato jo naposled ukaže ob glavo djati. Vesela, kakor posvetna nevesta k poroki, gre ona na sodno mesto, in poje grede sv. pesmi. „Zadobila bom, pravi, česar sem vedno želela; k tebi, o moj Jezus! grem, katerega sem vselej ljubila,“ ter rabeljnu, ki trepetaje odlaša, jej glavo odsekati, prigovarja, da naj nikar ne odlaša, jo umoriti, ker se po smerti, mu reče, zame začne boljše, večno življenje. Tako jej odseka glavo, in v nebesa zleti njena čista duša, lepša in nedolžnejša, kakor bela ovčica, katero ima na podobi zraven sebe. Ona je bila ena zmed tistih modrih devic, ki so po besedah Kristusovih pripravljene čakale ženina, da so šle z njim na veselo ženitnino.

Tej devici enaka bi imela biti naša mladina, da bi po njenem zgledu rajše vse obljube in prilizovanja zaverгли in vse zaničevanje od hudobnega sveta prestali, kakor v kakošen greh privolili. Naj bi pa to toliko bolj zamogli, vam bom danes tri pripomočke povedal, po katerih zamorem zderžno in čisto živeti. Sv. Neža prosi Boga za nas!

Razlaga.

1. Akoravno vsi darovi od Boga prihajajo, velja to toliko bolj od daru zderžnosti, po izreku modrega Salomona, ki pravi: „Nihče ne more drugače zderžen biti, razun da mu Bog da.“ (8, 21.) Kakor nam pa apostelj veleval, da naj vsakega dobrega daru prosimo od Očeta luči, tako je molitve še posebno za dar zderžnosti potreba. Tudi vojskovodja, kedar vidi, da s številom svojih vojščakov sovražnika ne bo zmogel, se oberne na svojega Gospoda in prosi pomoči. Ravno to moraš tudi ti storiti. Saj veš, da je gradišče tvojega serca le iz mesa, in toraj preslabo za upor zoper peklenske sile in moči. Zateci se tedaj k Bogu, in prav ponižno ga prosi, kakor sv. Avguštin: „Gospod, velelaš mi zderžnemu biti; daj mi, kar veliš, in véli, česar hočeš!“ Razkaži mu svojo slabost, pokaži pezo svojih strast, pritiskanje poželjivosti, opomni ga na njegove obljube, poleg katerih nam v sv. evangelji svojo obilno in hitro pomoč obeta! Predstavlaj mu neizpozajemni zaklad Kristusovega terpljenja, njegove rane, bolečine in njegovo kri, s katerimi nam je vse gnade zasluzil. Ako te pa tudi berž ne usliši, zato ne hodi maloseren,

temuč še bolj trdno zaupaj, prosi in terkaj še bolj, dokler se ti bo odperlo, in z nebes doli pride njegovo usmiljenje. Prav dobro je k temu, če imamo vedno kake kratke, pa serčne molitvice pripravljene, ktere takrat, kedar skušnjavec začne pritiskati, puščicam enako va-nj sprožimo. Postavim: „Očisti, o Gospod, naše serca in ledja z ognjem svojega sv. Duha, da ti bomo s čistim telesom služili, in ti z očiščenim srcem dopadli!“

Tako so se pobožni ljudje vseh časov v svojih skušnjavah najprej k molitvi zatekali. — Sv. Krizant marternik se je očitno spoznal h kerščanski veri. Komaj njegov oče od tega zve, ga iz strahu, da bi mu neverniki po tedanjih postavah ne bili premoženja vzeli, v ječo zapre, ter ob vodi in suhem kruhu posti. Pa ta očetova neusmiljenost je pri njem le še pripomogla, da je še stanovitnejši veri postal. Tedaj očetu nekdo svetuje, da, ako hoče svojega sina zopet ajda storiti, ga ne sme strahovati, temuč mu preskerbeti kako zalo dekle, in kmalu bo na kerščanstvo pozabil. Ta svet je očetu dopadel, in berž poišče pet zalih žensk, ki naj bi Krizanta zapeljale. Krizant pa se verže na tla in moli: „Vstani, o Gospod, in teči mi na pomoč, da kakor kače na zagovarjavcev glas pospe, tako te hudobe pospe, da mi skušnjav in vojske ne bodo prizadjale!“ In na to molitev so res vse v tako trdno spanje padle, da jih niso mogli poprej prebuditi, dokler so jih iz Krizantove stanice ven nesli.

Tako, vidite, kristjani! se moramo v skušnjavah boriti, ker na pol je skušnja že s tem premagana, če sovražniku pušico molitve nasproti postavimo.

Da boš čednost zderžnosti ohranil, se pa v molitvah ne le k Bogu zatekaj, ampak tudi svetnikom priporočaj in si njih zglede pred oči stavi, kakor post. sv. Alojzija, sv. Nežo, sv. Katarino, sv. Jožefa, in zlasti neomadeževano božjo porodnico Marijo. Njej posveti svoje oči, svoje ušesa, svoje serce ter vse svoje dušne in telesne moči, in gotovo, ako boš ti storil, kar je v tvoji moči, ona te pasti ne bo dopustila.

2. Drugi pripomoček zderžnim biti je vedno in skerbno čuvanje nad svojimi počutki. Ali ravno to je posvetnim ljudem tako neznano, da mislijo, kaj takega se k večemu mnihom in nunam spodobi, da zlasti v tla pobešenimi očmi hodijo.

Ali pa, post. kralj David ni bil zderžen mož, mož po božjem sercu? Pa kaj se zgodi? Ravno, ko so se bili njegovi vojščaki z Amoniti vojskovali, gre, ko iz poldanskega spanja vstane, v zgornji del svoje hiše, in tu ga en sam pogled na Betzabejo sprenaredi iz moža po božjem sercu v moža po satanovi volji, v prešestnika. In kaj je bilo tega krivo, kakor prevelika prostost, ktero je svojim očem pripustil. Zato pravi sv. Krizostom: „Radoveden pogled je korenina prešestva.“ Kakor namreč korenina pri drevesu sok iz zemlje dobiva, in ga potem po deblu, po vejah in odraslikih, v perje in v sad

razliva, ravno tako sprajme oko po radovednem pogledu hudobijo v se. Za pogledom pride misel, za mislijo želja, za njo dovoljenje, za dovoljenjem greh, za grehom navada, za navado potreba, potem pa obupanje in za njim večno pogubljenje. Tako je, kakor udje pri verigi, radoveden pogled s tvojim pogubljenjem sklenjen, kakor korenina s svojim sadom.

Zato so pobožne duše vseh časov posnemali zgled Jobov, ki pravi: „Zavezo sem storil s svojimi očmi, da na devico še mislil ne bom.“ (Job. 31, 1.) In če jim je v družino iti, kjer bi jim utegnil nasproti priti prederzen pogled, rajši zemeljski prah, kakor take podobe ogledujejo, ker vedo, da skušnjave duše nikoli ne premagajo, če niso oči poprej bile izdajavke.

Tem nasproti pa mi pokažite ktereга, ki očitno na tergu ali v družinah, ali tudi v cerkvi svojim očem vso prostost pušča, in svojo radovednost povsod pase, kjer bi je ne imel, in s sv. Avguštinom smem takemu reči: „Ne reci, da imaš čisto serce, ako imaš nečiste oči.“ In ako bi prav najbolje voljo imel, da hočeš pobožno in zderžno živeti, ti bo vendar hudoba iz teh podob, ki si jih videl, po noči in po dnevu toliko skušnjav napravljaj, da ti nikakor ne bo mogoče, vedno se jim zoperstavljati, in tako boš gotovo iz greha v greh padel. Ne da se namreč resnica odreči, ki jo terdi sv. Avgustin rekoč: „Nespametne oči nikdar niso čiste oči.“

Kar sem pa od oči rekel, velja ravno tako od drugih telesnih počutkov. Od vseh sploh govori Jeremija prerok: „Smert gre skozi okno;“ kakor bi hotel reči: „Kakor se tat skozi okno v hišo ukrade, tako skozi ušesa, skozi okus in druge počitke pride smert v dušo. Kdor torej na te ne pazi, ta čistosti ne bo dolgo ohranil. Zakaj nemogoče je, da bi kdo mogel zderžno živeti, kdor rad nesramne pogovore, burke in norčije posluša. Nemogoče je čisto živeti, kdor sam rad nesramnosti blebeta, ali umazane pesmi poje. Nemogoče je, čisto živeti, kdor vina in drugih pijač črez mero vživa, zakaj polnost trebuha in od pijače zakajeni možgani nečistost rodé. Ni mogoče zderžnemu biti, kdor se rad s plesom in z družimi shodi peča, zakaj kjer se pleše, si nečistost ogenj kreše, in tista nedolžnost, ki je na plesu ranjena, le prerada domu grede že umerje. Vsem tem je ravno tako malo mogoče, čistim biti, kakor žerjavico v nedrji nositi, pa se ne opeči, za smolo prijeti, pa se ne osmoliti, ali pa saje ometati in kotle snažiti, pa se ne ogerditi.

3. Kdor hoče poželjivost zmagovati in zderžno živeti, temu je še treba, da pred grešnimi priložnostmi beži. Zakaj grešna priložnost je tisto nezmerno poklensko žrelo, ki jih je že na milijone pogoltnilo. Že sv. Peter nam vелеva, da se moramo pregreham krepko zoperstaviti; pred grehom nečistosti pa moramo po svarjenji sv. Pavlja celo bežati.“ (I. Kor. 6, 28.) Tako nam tudi sv. pismo stare zaveze pripoveduje od dveh mladenčev, ki sta si za vselej čast pridobila. Pervi je David, drugi Egiptovski Jožef.

Ko so se bili Izraeljci s Feliščani vojskovali, je skozi 40 dni iz njih šotorov hodil silen velikan ljudstvo božje zasramovat in koga izmed Izraeljcev klicat na boj. Tu je bil David, kateri se mu je zoperstavil, ga s kamnom ubil in mu glavo odsekal. Egiptovski Jožef pa, ko je nekega dne po opravih prišel v kraljičino stanico, pravi sv. pismo, verže kraljica svoje oči na-nj. Berž se vname v nesramnici ogenj nečiste ljubezni do lepega mladenča in začne ga v greh nagovarjati. Ali kaj stori Jožef? Brez pomude zbeži od nje, in jej še plašč v rokah popusti, za ktere ga je hotla prideržati.

V Davidovem boji z Golijatom imamo zgled, kako se nam je z drugimi grehi boriti; v Jožefovem boji s kraljico pa imamo zgled, kako se nam je zoper greh nečistosti vojskovati. Pri družih grehih je treba upora, pri nečistosti pa bega brez pomude. Ako te torej hudoba k napuhu, lakomnosti, nevoščljivosti, k jezi, k prederznemu zaupanju ali k obupljivosti napeljuje, ustavi se mu in vadi se v nasprotnih čednostih: v ponižnosti, dobrotljivosti, ljubezni, poterpežljivosti, v delih vere, upanja in družih čednost. Kedar te pa k nečistosti napeljuje, takrat beži in beži brez pomude! To svetuje sv. Avguštin, ki pravi: „Pri navalih poželjivosti se spusti v beg, če hočeš zmago.“

Sedaj, ko nam je ta nauk znan, lahko presodimo, kaj si je od zveličanja taci misliti, kateri tej pregrehi vdani zopet po storjeni spovedi v poprejšnje priložnosti zahajajo, in se brez ozira na nevarnosti z družim spolom pečajo, nespodobne pogovore imajo in kvantajo. Taki pač hočejo po sili pogubljeni biti; zakaj „priložnost, pravi pregovor, stori tatu.“ Ali s tem tako rekoč satanu sami orožje v roko damo, s katerim nas pobije, in veržemo od sebe tisti škít, s katerim bi se mu braniti zamogli. Se ve, da praviš: Saj tam pa tam ni nevarnosti za-me! Ali nikar se ne moti! Nek pobožni služabnik božji je videl nekda v pivnici mladenča s svojimi tovarši pijančevati in požreševati, ter ga opomni, v koliki nevarnosti v greh da tiči. In mladenec mu reče, da naj ga to nikar ne skerbi, ker on svojo razuzdanost le na vnanjem kaže, v notranjem pa je že čist; in Bog tako le na serce gleda. Na ta odgovor puščavnik svoje roke sklene in zdihuje: O moj Bog! Že 49 let v samoti živim, in vendar še svojega serca nisem nikoli dosti čistega našel. Nesrečnež pa celo pri požrešnosti in pijanosti misli čisto ohraniti svoje serce!

S k l e p.

Kristjani! sramovati se moramo, ako vidimo, da nas v skerbi za zveličanje še na novo spreobrnjeni kristjani v Kini, v Koreji in drugod prekose. Tako nek misijonar piše od mladenča, ki ga je hotla hišna dekla z obljubami in z darili zapeljati, da je vse te darila gospodarju dal in mu rekel, ako te hudobne ženske ne ustrahuje, da boče pri tej priči iz službe stopiti. Zgledujte se nad njim, ki je

bil malo poprej še ajd in po šegah svojega kraja nesramnostim ves vdan, in primerite njegove besede in njegove dela s svojim govorjenjem in djanjem, in marsikteremu vest poreče, da lepega imena „kristjan“ kratko malo ni vreden. Zato bodi v veče počesčenje sv. Neže danes vseh nedolžnih terden sklep, moliti, čuti in bežati, da svojo nedolžnost zvesto ohranijo; pa tudi vseh zadolženih terden sklep bodi, moliti, čuti in bežati, da se jim enak padec več ne pripeti. Amen.

Postne pridige.

(O pokori. Sestavil in govoril dekan L. F.)

I. pridiga.

(Brez pokore in poboljšanja ni odpusčenja.)

„Spokorite in spreobrnite se today, da se zbršejo vaši grehi.“ (Dj. ap. III. 19.)

V v o d.

Preden je Jezus začel učiti, je Janez Kerstnik v puščavi označeval kerst pokore. Spokorite se, je klical ljudem, kateri so hodili ga poslušat: spokorite se, zakaj božje kraljestvo se vam bliža, in sekira je že nastavljena na drevo . . . Spokorite se, je klical tudi Jezus, o svojem času ljudem, sicer bote tudi vi poginili. (Luk. 13, 5.) Spokorite in spreobrnite se k Bogu, to nam oznanuje cel postni čas, ki je prav zato postavljen, naj bi premišljevali Kristusovo terpljenje, pa pregledali tudi svoje duše, in se spokorili in poboljšali.

Edino le pokora nas zamore nazaj pripeljati k Bogu, katerega zapustimo in žalimo s svojimi grehi; edino pokora nam more spet milost in gnado božjo nazaj dati, katero zgubimo s smertnimi grehi.

Dve veliki resnici ste v teh besedah: Spokorite se . . . 1. resnica: „Bog hoče nam odpustiti naše grehe; 2. pa ne brez pokore in poboljšanja. Do teh resnic človek ne bi mogel sam iz sebe priti, ako bi jih Bog sam ne bil nam povedal ali razodel. Človek sam iz sebe ne bi mogel zvedeti, ali mu bo Bog odpustil grehe, in ali mu jih je odpustil; sam iz sebe ne bi zvedel, kaj storiti, da mu bo Bog grehe odpustil. O tem nas le sam Bog in sveta vera more podučiti. Kako nespameten, kako nesrečen je človek, ki v nevernosti svojo srečo ali tolažbo išče; on sam je kriv, da mora težo grehov nositi, in se jih znebiti ne more, on sam božjo pomoč in milost od sebe tlači.

Verni človek pa ve, da mu Bog hoče odpustiti, toda ne brez pokore in poboljšanja.

O usmiljeno serce Jezusovo, usmili se nas, da bi se učili pokoro delati!

Razlaga.

Bog nam hoče grehe odpustiti, ker je usmiljen in milostljiv, da brez pokore in poboljšanja noče in ne more jih nam odpustiti, te 2 ali prav za prav edino resnico nam sv. pismo poterja in spričuje na 100 in 100 krajih. Kedarkoli in kjerkoli se govori o odpušcanju grehov, vselej in povsod se tirja pokora in poboljšanje grešnikov.

O Noetovem času so se ljudje hudo popačili, tako, da se sam Bog kesa, da je vstvaril človeški rod. Noetu razodene, da hoče ljudi s potopom pokončati; njemu torej ukaže, narediti si barko. 120 let je delal barko, in ljudi k pokori opominjal, a ljudje so se mu posmehovali, in se niso spokorili; zato jih je zadela šiba božja, vesoljni potop; Noetova družina pa je bila rešena.

V veliko pregrešno mesto Ninive pošlje Bog preroka Jona in mu naroči: Idi in oznanuj po mestu; še 40 dni in mesto bo pokončano. Glejte, kralj s svojim ljudstvom si potrosi glavo s pepelom, vsi se oblečejo v raševino, ljudstvo in celo živina se posti. Zavolju pokore prizanese Bog mestu in ljudstvu. — Kolikorkrat so Izraelci zoper Boga se pregrešili, vselej jim je grehe odpustil ako so se spokorili, le več ali manj jih je kaznoval. — Ravno to spričujejo besede, ktere je Bog sam govoril. „Kakor resnično živim, nočem smerti grešnike, temuč le, da naj se spokori in živi. (Eceh. 38, 11.) Bodi si torej grešnik kdorkoli hoče, naj bo kralj ali ubožec, naj bo star ali mlad, mož ali žena; če se ne spokori, ne spreoberne, Bog mu ne more odpustiti. Vse sorte grehov hoče grešniku odpustiti, pa ne brez pokore: „Umijte se, očistite se, hudobnost svojih misel spravite spred mojih oči, potem pridite, pravi Gospod. Ako bi bili vaši grehi rdeči kakor škerlat, bodo beli kakor sneg.“ (Izaija 1, 16.) — Torej naj bodo grehi veliki ali manjši, primerne pokore je treba. — Še več, ko bi Bog že sodbo sklenil nad grešnikom, celo to sodbo hoče nazaj vzeti, če se grešnik v resnici spokori: „Če hudobnemu rečem: gotovo boš umerl; on pa pokoro stori nad svojim grehom, in prav pravično dela, bo gotovo živel in ne bo umerl. Vsi njegovi storjeni grehi mu ne bodo pripisani.“ (Eceh. 18, 21.)

Preljubi! ali je treba, da bi še obširnej resnico razlagal, ktero sveto pismo in Bog sam tako določno povdarja. Bog je usmiljen, milostljiv, ako se spokorimo. On naših spokornih solz našega potertega serca ne more gledati, našega žalovanja in zdihovanja ne more slišati, da bi se ne dal k usmiljenju omečiti. Zato pravi: „Ali

zamore mati pozabiti svoje dete, da bi se ne usmilila sinu svojega telesa? In če tudi ona pozabi, jes tebe ne bom pozabil.“ Kako milo se mu stori, kedar te sliši zdihovati od žalosti nad tvojimi grehi: to priča prerok Jeremija: Moj dragi sin, moje dete, dasiravno sem djal, da ga bom pokončal, le zmiraj mi je na mislih, usmiliti se ga hočem.“

Vselej, povsod se tirja pokora, ako se hoče doseči usmiljenje božje. Ako Bog z grešnikom poterpjenje ima, morebiti celo njegovo življenje, čaka le na njegovo popoljšanje, na njegovo pokoro. (II. Pet. III. 9.) „Kedar pa Bog zastoj čaka na pokoro in popoljšanje, tedaj mine tudi njegovo usmiljenje, in grešnika prepusti njegovi žalostni osodi, kakor nam to priča prerok Izaija v podobi od nograda: „Plot mu bom pobral, da bo obropan; poderl mu bom obzidje, da bo pomandran; v puščavo ga bom spremenil, ne bo ne obrezan, ne okopan; germovje in ternje naj v njem raste, in oblakom bom zapovedal, da ne bodo na-nj dežja lili.“ (Izaija V. 4, 6.) Še očitnejši to Jezus dokaže v priliki od drevesa, kteremu je rekel, da se posuši, ker je na njem tri leta sadu iskal a ni ga dobil. Nespokorjenim farizejem je zaklical: V svojih grehih bote umerli.“ (Jan. VIII. 11.) Tudi cerkev je vedno učila, in v Tridentinskem zboru izrekla: da ima oblast od Kristusa vse grehe odpuščati, toda nikdar ne brez pokore.

Zakaj ne brez pokore? Od božje strani zato ne, ker je Bog svet in pravičen, ker je neskončno svet, mora greh sovražiti, zatorej grešniku ne more odpustiti, dokler se ne spokori; ker je pravičen, mora greh kaznovati, ker je greh največa hudobija in žaljenje božje.

Tudi grešnik sam je kriv, da mu Bog ne more odpustiti, dokler v nespokornosti živi, ker se nespokorjenec gnadi božji zoperstavlja, in ravno ta greh je najhujši zoper sv. Duha.

Zato kristjan, ako te ne strašijo tvoji grehi, njih število, njihova teža in gerdoba, ker že Bog vsem in vse odpustiti hoče, naj te pretresa vsaj tvoja nespokornost, ktera Bogu odpuščenje nemogoče dela.

To preljubi je poglobitni nauk, najimenitnejša resnica, ktere se danes učimo: Bog nam hoče odpustiti vse, toda spokoriti, popoljšati se moramo. Brez pokore ni gnade, ni milosti, ni odpuščenja, temuč tedaj govori le pravičnost božja.

Dogodbje vseh časov nas ravno to učijo. Kedar je Bog ljudi že dolgo klical, opominjal, in jim ponujal svoje gnade, ljudje ga pa niso poslušali in se niso hoteli spokoriti, tedaj je jel kaznovati, najpred kakor oče, ki svoje popačene otroke hoče popoljšati; še le potem, kakor sodnik, kteri nepopoljšljive pokonča in zatere. Nesreče, nadloge, stiske pošilja nad ljudi, da bi se zmodrili in spametovali, ako pa te ne pomagajo nič, jih pokonča ali nagla, neprevidena, ali pa žalostna smert, ktera nespokorneže zroči gotovi pogubi. „Glejte,

vihar Gospodove serditosti bo prihrumel, nevihta bo priderla, in prišla hudobnim na glavo.“ (Jerem. 13, 19.)

Preljubi! kedar premišljujemo sedanje dni, sedanje ljudi, kaj vidimo! Ali bomo mogli reči ali tajiti, da pregrešnost ni velika? Koliko derznih nevernikov je in bogatajcev, kako malo se posvečujejo gospodovi dnevi in prazniki? koliko razuzdanosti v življenji? kolika prevzetnost med ljudmi? kako malo se spoštujejo stariši? kako malo se trudijo stariši, svoje otroke v kerščanskem strahu izrejevati! Znano vam bo to, kakor meni. Kaj vidimo na drugi strani? Koliko jih bo, da bi hvalili sedanje dni? Malo jih bo, ker vsakdo čuti njih težo. Pač so bile stiske in nadloge raznotere od nekdanj, vojske, dragota, pomanjkanje, kuge, merletenje, povodnje, potresi . . . posebno pogosto so sedanje dni, kaj nas čaka še prihodnje dni? Kdo se nadja boljših let in dni? Ali je to šiba božja za našo nespokorjenost, ali so te nadloge le obiskovanje božje, s katerim nas skuša, jes tega ne vem, in ne upam se razsoditi. To le Bog ve; jes le to menim: Vzemimo si to za pokoro in poboljšajmo se, da nam bo Bog grehe odpustil. Zakaj strašen konec čaka nas, in vsakega, kdor se noče pred Bogom ponižati in spokoriti. — Noe je že barko delal, ljudje so pa še grešili in so poginili. Angelja sta že bila v Sodomi, Sodomljani so pa še grešili. Kristus sam je Jeruzalemu in Izraelcem napovedal žalosten konec, pa Jeruzalem in Izraelj se še ni hotel spokoriti, in prišli so Rimljani nad mesto in ljudstvo, da so mesto pokončali, ljudstvo pa v sužnost djali ali pomorili. Tako je s posameznimi ljudmi. Neštevilno jih je, ki pokoro in poboljšanje le odlašajo tako dolgo, da je že prepozno in v pregrehah žalostno umerjejo.

Pač jih je veliko, kateri menijo, saj nisem tolik grešnik, kaj bi meni bilo treba se spokoriti? Oh kako se sami goljufajo. Naj bi si le enkrat pred oči vzeli to, kako bi imeli živeti, in potem pogledali v svoje ogledalo, kmalo bi spoznali, da njih pravičnost ni kaj posebna; da so grešniki, kakor tudi drugi.

Sklep.

Preljubi! eno resnico smo se danes učili; prosim ne pozabite je. Bog je usmiljen, nam grehe hoče odpustiti, toda ne brez pokore, ne brez poboljšanja. Pokora, poboljšanje sta nam vsem potrebne, ker vsi smo grešniki. Vsi bi radi usmiljenje desegli, pa malokteri hoče slišati od pokore. Pa brez nje, je vse zgubljeno, brez pokore je ves naš trud, naše delo, so celo naše molitve zastonj. O kaj bi dali zdaj pogubljeni, ko bi imeli čas in priložnost za svoje grehe se spokoriti. Nam pa ljubi Bog daje še časa za pokoro, on nam ponuja svoje pomoč in svoje gnade, zakaj jih nečemo sprejeti? O nikar ne zamudimo te lepe priložnosti. Zdajni

postni čas naj bo odločen za našo pokoro in poboljšanje. — Spokorite in spreobrnite se, da se zbršejo vaši grehi." (Djanje apost. III. 19.) Amen.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Šematizem za l. 1883 nam pripoveduje od naše škofije to-le: Naša škofija se je ustanovila od sv. Heme in prvi škof je bil Günther l. 1071; sedanji knezoškof dr. Petrus Funder so 57ti škof. Stolnih proštov 55ti je Peter Adam Pichler. Umerlo je letos v primeri z drugimi leti malo duhovnikov, namreč 14, — pa so tudi le 4 novomešniki stopili v duhovno pastirovanje. Ni čuda, da duhovnikov čedalje več primanjkuje. — V bogoslovskem semenišču je letos bogoslovcev 23, in sicer v IV. letu 7, v III. 3, v II. 6 in v I. 7; tudi veliko premalo! V Marianišču je 27 učencev, in sicer 1 v VIII., 5 v VII., 3 v VI., 5 v V., 10 v IV. in 3 v III. razredu latinskih šol. Cela škofija šteje 337.628 katoličanov, 25 dekanij, 238 župnij z duhovniki in 28 brez svojega duhovnika; 42 kuracij in ekspositur z duhovniki, 44 brez svojega duhovnika; 46 štacij s kaplani, 111 pa brez kaplana, torej skupno 183 štacij, ki bi imele duhovnika imeti, ga pa nimajo. To je žalostno! — Duhovnikov je vseh vkup 445, cerkev pa in kapelic 991. Obnemoglih in penzioniranih duhovnikov je 34. Zlatomešnikov je 18, in starosta med njimi je Turkovitzer Jož., častni, korar in župnik v Šmartnem pri Belaku. Letošnje leto pridejo na versto: Andreaš Jož., Huber Ant., Jerala Mat. in Mikula Janez. Bog daj zdravje in srečo!

Zastran samostanov je tako-le: benediktincev je vseh vkup 37, jezuitov 79, kapucinov 18, servitov 13, usmiljenih bratov 9, uršulinarc 42, dominikanarc 9, šolskih sester 11, usmiljenih sester od sv. križa 5, iz Zams-a na Tirolskem 5, od sv. Vincencija 4, od nemškega reda 13, od božje ljubezni 15. — Č. g. stolni kaplan Grösser Mat. je dokaj lepo popisal zgodovino romarske cerkve na Visokej Bistri, kamur tudi Slovenci radi hodijo na božjo pot. Kako in zakaj se je ta cerkev stavila in božja pot pričela, pripoveduje nam neka že čez dve sto let stara, v oleji malana podoba. Ta podoba je v steno starodavne kapelice na juternej strani vzdana. Na njej se bere to-le: Bila je tretja nedelja po godu sv. aposteljna Jerneja ali Paternoža leta 1215. Pasel je kmet po domače Resl na svojem vertu proti solnčnemu izhodu svojo živino in je molil sv. roženkranc. Naenkrat zagleda na neke visokej smreki štatuvo ali podobo presv. nebeške kraljice Marije. Ta štatuva se je neizrečeno lepo svetila. Vzdana je sedaj v jamico na steni prvotne kapele proti jutru ravno na tistem mestu, na katerem je stala, kakor pri-

poveduje stara govornica, tista smreka, na kateri se je bila Marija prikazala. Ta prečudna prikazen se je bila tedanjemu gospodu dekanu in fajmoštru pri sv. Valburgi naznanila. Ta gospod pa na to prigodbo niso veliko porajtali. Poznej se je pa ta prigodba na prošnjo Visokobistričanskih farmanov bolj natanjko preiskovala od tedanjega višega duhovnika v Brežah. Na prošnjo Hornburškega ali Gornjigrškega grofa so visokovred. nadškof Solnograški dovolili, da se tam sme kapelica zidati. Zidarji pričajo, da se je ta kapela zidala v 13. stoletji. Ta prvotna kapela je stala blizu dve sto let; kajti v sedanji cerkvi stoji kamnen steber, v ktereja je vdolbljena ali vsekana številka 1446 tretji dan po sv. Jakobu. Prej ko ne so po tamošnjem pogorji morebiti tudi na Svičneji planini, katero so Nemci mesto „Bleialpe“ kerstili „Saulpe“, svinčeno rudo kopali. Rudarji v Svincu (Eberstein), v Hüttenbergu in v Svečah (Weitschach) so obogateli in so svojo hvaležnost skazali s tim, da so namesto male kapelice začeli zidati novo veličansko cerkev. Ostanke stare kapelice se nahajajo vzdani v sedanji žagrad. — Cerkvene rajtenge in pobotnice pričajo, da so zidarji med apno in pesek vlijali vina in soli in tako narejali malto. Tedaj pa je bilo, kakor ravno te listine pričajo, čudovitno dober kup. Funt soli je veljal 1 krajcar, masele vina 3 kr., ovca 15 kr., krava 7 gld., funt masla 1 šiling, škapec pšenice 4 šilinge. Delavec je zraven jedi še na dan zaslužil 15 kr. — Sperva je Visokobistriška cerkev bila le podružnica farne cerkve pri sv. Valburgi; farna cerkev je še le postala l. 1691. V oltarjih se shranjujejo imenitne svetinje in papež Julij II. so 10. aprila 1505 tej cerkvi podelili velike odpustke.

Teržaška škofija. Č. g. Debeljak Miha je imenovan škofij-skim nadzornikom pri ljudskih šolah v Terstu. Prestavljeni so nasledni duhovniki: Č. g. Fabris Anton, pride za opravitelja župnije v Gologorici; v Lindar ide č. g. Dekleva Blaž; v Hum pride č. g. Repič Fran; č. g. Mikuš Matej je imenovan župnik v Draguču; č. g. Strekel Evgenij je postal župnik v Novivasi. — Umerli so č. g. Stefan Jože, duh. pomočnik v Bersecu, Hrovat Andrej, župni upravitelj v Račicah; Vlah Velkoslav, bivši župnik v Kastvu in nekdanj proš sostolnice v Kopru. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Šinko M. je dobil župnijo v Zgor. Št. Jungerti, č. g. Fideršek pride za duh. pomočnika v Slivnico pri Mariboru; č. g. Vraz Anton, duh. pomočnik gre kot provizor k sv. Križu, č. g. Ošgerl k sv. Petru pri Mariboru in č. g. Kapus k sv. Jakobu v Dolu, č. g. Rom Ign. v Mozirje, č. g. Strašek M. v Rečico in Šmid M. v Ljubno.

Ljubljanska škofija. Č. g. Kumer Al. je dobil župnijo Berdo; č. g. kaplan Kurent Karl gre na Kerko. — Umerl je č. g. župnik Demšar Jan. R. I. P.!